

brat *francišek* 6

- Večno življenje
- Pogovor: p. Filip Rupnik
- Generalni kapitelj OFS
- Alternative ekonomije
- Peš romanje po poti sv. Frančiška
- Ekumensko romanje po Rusiji

*Ti si naše večno življenje,
veliki in čudoviti Gospod,
vsemogočni Bog,
usmiljeni Odrešenik!
Amen.*

- 3 Urednikova beseda
- 4 Frančiškova duhovnost
Večno življenje
- 6 Naša evangelizacija
Stična mladih
- 9 Iz naših družin
P. Filip Rupnik OFM
In naj molijo za rajne
- 14 Frančiškov svetni red
Vsem bratom in sestram OFS in FRAMA
Mednarodnim svetovalcem OFS in FRAMA
Narodnim svetom OFS,
mednarodnim svetovalcem OFS in FRAMA,
narodnim svetom FRAMA
Program molitev FSR in FRAMA
Krajevno bratstvo v župniji sv. Petra in Pavla
na Ptujju se veseli duhovne obnove
Živa Frančiškova občestva
- 23 Pravičnost in mir
Alternativne ekonomije – rešitev trenutne
družbe?
- 26 Razvedrilo
Nagradna izpolnjevanja
- 27 Korenine in sadovi
Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška (9)
Voščilo sester klaris ob prazniku Brezmadežne
- 30 Sveta dežela
Novice iz Svete dežele
Peš romanje po poti sv. Frančiška
Ekumensko romanje Rusija
Po Pavlovih poteh v letu vere
S kolesom po poteh sv. Frančiška

Fotografija na naslovnici: V letu vere smo na prvih treh naslovnici imeli prikazane upodobitve treh Božjih oseb, Očeta, Sina in Duha, ki so središče naše veroizpovedi, v četrti upodobitev Svete Trojice, v peti simbol Cerkve, tokrat pa mozaik občestva svetih.

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
**GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (OFS)
V SLOVENIJI.**

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj:
Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbff/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)

Peter Skoberne FSR (naslovnica)

sestre FMM (Naša evangelizacija)

Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red);

Prispevke za rubriko FSR pošljite na e-pošto:
metod.trajbaric@fsr.si

Prispevke pošljite do 12. 12. 2013

Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)

NS FRAMA (Mladi Frančišku)

Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)

Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)

Benjamin Tomažič (Napovednik)

Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografija na naslovnici:

Internet; cerkev sv. Praksede v Rimu; 9. stol.

Fotografije:

Internet, A. Cvelbar, M. Špelič,

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk:

Tiskarna Pleško, Medvode

Naklada:

2300

Naslov uredništva:

Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25

ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si;

faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na:

Narodni svet FSR Slovenije, Prešernov trg 4, 1000

Ljubljana

TRR 5156-2420-1900-4608-820 Raiffeisen banka d.d.

Maribor; sklic na 00 700-13

Glasiilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Dragi bratje in sestre!

S tvarstvo okrog nas se pripravlja na zimski počitek in z njim se umirjamo tudi mi. A čeprav je tema čedalje daljša, vemo, da je ta počitek samo začasen, da bo s pomladjo spet polno cvetja in vrvenja. Tako lahko v teh dneh razmišljam tudi o naših dragih pokojnih, sploh tistih, ki so dosegli svetost. Korenina njihovega bivanja ni usahnila, temveč poganja in cveti mnogo močneje in bujneje, v nebeški razsežnosti. Kako čudovito je to! In kako imenitno je vedeti, da so zdaj z nami, pa čeprav jih ne vidimo in ne slišimo,

morda še bliže povezani kot za časa bivanja na zemlji, da nas njihova priprošnja spremlja in njihova roka varuje. Rešeni so dvomov in muk in nas, ki se še trudimo slediti Jezusu in bratu Frančišku, gotovo spremljajo s spodbudnim nasmehom. V tokratni številki začnemo z razmišljanjem o večnem življenju. Nato se spomnimo festivala Stične mladih, ki je svojevrstna evangelizacijska priložnost. V pogovoru s p. Filipom se vsi nalezemo njegove hudomušnosti in miru, ki ga izžareva. V svetovnem merilu se Frančiškov svetni red pripravlja na kapitelj, pa tudi na leto sv. Ludvika, zato smo še posebej povabljeni k molitvi po skupnem namenu. Gospodarska kriza je še pospešila proces iskanja alternativnih načinov gospodarstva. V Sveti deželi je vedno mnogo novega, lepega, pa tudi težkega. Ampak sveto-deželski romarji se seveda odpravijo tudi drugam – tudi v Frančiškove kraje, in to ne lagodno, z avtobusom, kot večina, temveč s kolesom ali celo peš. Pa na ekumensko romanje v Rusijo tudi – no, tja so se peljali. Naj vam naš papirnati bratec v teh mrzlih dneh prijetno greje srce ...

*Mir in dobro!
br. Jernej*

Večno življenje

Prijatelj, čigar družina je pričakovala otroka, je, kot danes mnogi, objavil sliko prihajajočega otročička, ki je bila posneta ob ultrazvočnem pregledu. V komentarju je zapisal nekako takole: »Novi član naše družine se bo še štiri mesece spraševal, ali je življenje po rojstvu. Duhovito, pa obenem smešno, ali ne? Kako se lahko nekdo sprašuje o tako samoumevni stvari. Saj se rodimo zato, da živimo. Seveda nerojeni tega še "ne ve".«

Spominjam se, da se mi je v nosečnosti zadnjega otroka v nekem trenutku zasvetilo v duši: »Ej, ali se ti sploh zavedaš, da bo ta tvoj otrok, da bodo vsi ti tvoji otroci živeli, večno živeli! Kakšna sreča!«

Ko molimo apostolsko vero, jo zaključimo s tehtnimi izpovedmi: »Verujem v Svetega Duha, sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, naše vstajenje in večno življenje. Amen.« Kolikokrat smo jo že zmolili ... Ali pa kdaj razmišljamo o pomenu teh besed? Sama lahko rečem, da sem velikokrat razmišljala o njih in si skušala predstavljati, da je večno življenje neskončno lepo, saj »oko ni videlo in uho ni slišalo ... kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo« (1 Kor 2,9).

Živeti iz teh besed oziroma jih vzeti zares, tako zares, da človek lahko obstane tudi v najtežjih trenutkih življenja, pa sem začela takrat, ko se je od nas poslavljaj moj mož in obenem brat v Frančiškovem svetnem redu. Ko človek vidi, da odhaja tisti, s katerim je najbolj povezan, da nepreklicno odhaja, se vprašaš – kam? V tihih nočnih urah, napolnjenih z grozo brezupa, sem v duši vpila k Bogu in ga izročala Mariji pod milostni plašč. Takrat, v tistih trenutkih stiske, sem v globini duše zaslišala tih

glas: »Ne boj se!« In iz teh tolažbe polnih besed sem živela takrat in živim še danes.

Nebeški Oče nas celo naše življenje umno poučuje. Ve, kaj in koliko lahko sprejmemo, ter natančno in obzirno odmerja spoznanja, ki nam jih podarja. Največkrat po drugih ljudeh, naših bližnjih. Moj pokojni mož je ob vsakodnevnih težavah velikokrat izjavljal: »Pa saj nismo za ta svet, nima smisla vznemirjati se za malenkosti.« Največkrat teh besed nisem jemala resno. Ko pa sem opazila, da resnično pomagajo pri premagovanju ali, še boljše, pri sprejemanju problemov, so se mi začele zdeti kar uporabne. Z mislijo na večno življenje sem se soočala še na druge načine. Možu je umrla mama, ko je bil star dve leti. Vedno je govoril, kako komaj čaka, da jo bo videl. To se mi je vedno zdelo logično, saj je razumljivo, da vsak želi ponovno videti tistega, ki ga je ljubil in ga pogreša. Nikoli pa nisem pomislila, da je izpolnitev te želje seveda povezana z njegovo smrtjo. Saj je tukaj na zemlji ne more videti. Ko pa se je ta trenutek ob njegovi resni bolezni vedno bolj bližal in je on še kar naprej govoril, kako se tega silno veseli, sem se tudi sama začela spraševati o resničnosti njegovega pričakovanja. Kako, boste rekli, ali prej nisi bila verna in nisi verovala v večno življenje? Seveda sem, verovala sem v Boga, v nebesa, v svetnike, ampak bolj v smislu tistih izjav: duhovni poklic je že lep, ampak za mene in moje bližnje pa ni primeren.

Jaz in moji? Tu se mi je zataknilo. Smrt, večno življenje, nebesa? V molitvi že, ampak v resničnosti??? Ko sem med moževim umiranjem, bolje rečeno počasnim odhajanjem, z muko sprejemala dejstvo, da odhaja, me je reševala edinole vera, da odhaja na lepše, v neskončno Ljubezen. Iz tistega »Ne boj se!« sem živela v hudih trenutkih. Ko je prišel trenutek odhoda, pa je bilo – lepo, slovesno lepo. Tak mir je bil med nami, skoraj vsi smo bili ob njem in odšel je – v nebesa, tako trdno verujemo. Ne bi govorila o doživetjih po njegovi smrti, ker bi me lahko kdo imel za fantasta, vendar, verjemite, da mati, oče, mož ... ne zapusti svojih. Hči, ki se je borila s tesnobo neplodnosti, je rekla atu malo pred odhodom: »Ati, izprosi mi dete ...« V devetem mesecu po smrti smo se ga razveselili ...

Vse se postavi na novo, ko te »doleti« in začneš živeti iz besede življenje. Zdaj tudi bolj razumem, kaj je Frančišek mislil, ko nas je poučeval, da naj prehajamo iz evangelija v življenje in iz življenja v evangelij.

Dobra prijateljica, zelo duhovna oseba, mi je pripovedovala o medicinski sestri,

ki ji je zaupala doživetje umiranja dveh oseb v isti bolniški sobi. Ena je bila verna, druga ne. Prva je umirala mirno, okrog nje je bila neka slovesna svetloba, skoraj svečano razpoloženje. Druga je bila posebej trpljenje. Verna bolnica ji je malo pred smrtjo podarila šopek rož. Še dolgo po njeni smrti so bile sveže, kot da nočejo umreti. Slučaj, boste rekli. Verjetno res. Vendar sem tudi jaz doživela podobno. Moj mož je umrl 5. januarja, ikebana z njegovega groba pa je bila pred oltarjem naše župnijske cerkve sveža do velike noči, ki je bila lani 9. aprila.

Vse to so take čisto človeške podobe in doživetja. V bistvu pa je življenje sestavljeno iz takih drobcev. Od takrat tudi sama čutim neustavljivo radost ob misli na ponovno snidenje v nebeški slavi. Vendar, zanimivo, če poskušam to notranje veselje izraziti, se nekako popači in vsak me najprej čudno pogleda, potem pa zadržano pristane na to, da »bomo nekega dne spet skupaj v večnosti«. Razen tistih, ki razumejo ...

Ob takem razmišljanju mi postaneta 27. in 28. člen Generalnih konstitucij mnogo bolj domača in razumljiva: Bratje in sestre ... naj dajo svojemu življenju globlji smisel s postopno odpovedjo in usmeritvijo v obljubljeno deželo. Trdno naj bodo prepričani, da jih bo občestvo vernih v Kristusu in tistih, ki se ljubijo v Njem, spremljalo v večnem življenju kot »občestvo svetih«. Frančiškovi bratje in sestre v svetu naj se trudijo, da bodo ... na sestro smrt gledali kot na prehod k Očetu ...

Zato razlaga napisa na moževem grobu: V nebesih dom pripravljen je za nas ... ni potrebna.

s. Doroteja Emeršič

Stična mladih

Ko slišim besedo evangelizacija, mi prva misel hitro odplava v daljne misijone, kjer bi bilo potrebno toliko postoriti! Pomislim na prepolne šole otrok, ki se želijo naučiti pisati in računati, polne bolnišnice in dispanzerje, kjer v dolgih vrstah čakajo na prepotrebna zdravila in oskrbo, na vodnjake, ki bi jih bilo potrebno izkopati, na boj za pravice malih – samo delo, boste rekli. Res! A evangelizacija ni zgolj najprej oskrba ljudi, ampak tako menim, je najprej Srečanje z veliko začetnico. To je moje srečanje z Gospodom, ki me tako prevzame in osvoji, da spremeni moj način mišljenja, delovanja, spremeni moj pogled na svet, na bivanje, na sočloveka ... Ali dopustim, da se to – za kristjana neobhodno potrebno – Srečanje zgodi tudi meni? Če dopustim, lahko rečem, da »živim/ostajam v Bogu (Jn 15,7)«. Šele po taki notranji spremembi in v občestvu/sozvočju z Bogom in seboj lahko kristjan res »sveti« brez besed in v dejanjih. Predan Očetu, z Jezusom v srcu in oživljen v Duhu kristjan postane luč in lahko se začne evangelizacija. Ta pa je v tem, kako pristopim k človeku, ga slišim, zares srečam in začutim, da se on v mojem zanimanju, pogledu in dejanjih čuti ljubljenega. Začuti, da je pomemben, vreden pozornosti, da je oseba z dostojanstvom človeka. To lahko dam drugemu le, če tudi sama čutim, da me Gospod ljubi in vedno sprejema. In ko verujem v to ljubezen Gospoda do mene, ta kar »teče« iz mene. Je v mojem pogledu, v rokah, ki delajo, v iznajdljivosti in pogumu pri soočanju z življenjem, v sprejemanju preizkušanj in izročanju moje poti

Njemu. Ta ljubezen nagovarja in privlači, seveda se »uteleša« v dejanjih – kopanje vodnjakov, spremljanje otrok in mladih v vzgoji in izobraževanju, pri katehezi, v pomoči onemoglim in bolnim ... Ljubezen ima veliko načinov »utelešenja« in ni potrebno iti daleč, lahko začnem kar doma, v svoji ulici, na faksu in v službi, v župniji ... Tudi papež Benedikt XVI. je spodbujal mlade v svoji poslanici za 28. svetovni dan mladih, ki ga v Sloveniji praznujemo v Stični mladih, ko je rekel: »Oznanjevanje evangelija ne more izhajati iz drugega kot iz veselja nad srečanjem s Kristusom in nad tem, da smo v Njem našli skalo, na kateri gradimo svoje življenje ...« In na drugem mestu je ponovil: »Evangelizacija vedno izvira iz srečanja z Gospodom Jezusom; kdor se mu je približal in je izkusil njegovo ljubezen, želi lepoto tega srečanja in veselje, ki se rojeva iz tega prijateljstva, takoj podeliti z drugimi.« V letošnji Stični mladih, ki

s. Mojca Korošec, fmm

je imela geslo »*Pojdite po vsem svetu in naredite vse narode za moje učence*« (Mt 28,19), se je gotovo zgodilo veliko Srečanj mladega človeka z Jezusom. Pester program, delavnice, pričevanja ... in sploh vzdušje, ki nastane, ko se srečajo mladi z odprtim srcem za Jezusa, ustvarja povezanost med mladimi in daje pogum za življenje s Kristusom. Veliko jih prišlo v opatovo kapelo, kjer je ves čas programa potekalo češčenje Najsvetejšega, ki so ga oblikovali mladi iz devetih župnij. Morda, Bog daj, so se v tišini ob Jezusu vanje vtisnile tudi naslednje papeževe besede: »*Dragi mladi, naj vas vodi moč božje ljubezni, pustite, da ta ljubezen premaga težnjo, da bi se zaprli v svoj svet, v svoje probleme, v svoje navade; bodite pogumni, "stopite" ven iz samih sebe in "pojdite" naproti drugim ter jih vodite do srečanja z Bogom.*« Sledi nekaj njihovih pričevanj in izkustev pričevanja vere.

Zame še nobena Stična doslej ni bila dogodek, ampak je vsaka izmed njih svojstveno dogajanje, ker se začne dogajati že kar nekaj časa pred samo tretjo soboto v septembru in se nadaljuje še dolgo po njej. Letos se je vse to še nekoliko bolj izrazito pokazalo, ker sem imela možnost, da sem skupaj z mladimi iz svoje župnije pripravila del adoracije pred Najsvetejšim. Prav tisti čas, ko sem bila tam pred Jezusom in z njim, sem v svojem srcu čutila velik mir in neopisljivo veselje. Pustila sem Jezusu, da sije name s žarki svoje brezmejne Ljubezni, in ga prosila, da bi zmogla to njegovo Ljubezen deliti drugim – na način, kakor si ga je sam zamislil. Naj bom svinčnik v tvojih rokah, Gospod, kakor je prosila in se vsa predajala blažena mati Terezija.

Letošnje geslo se me še posebno dotika predvsem zato, ker se mi zdi, da se mladi premalokrat zavedamo, kako veliko lahko naredimo že samo s svojim zgledom. Da sem »poslana«, čutim posebej takrat, ko se pogovarjam s svojimi veroučenci (osmošolci) in jim skušam približati tiste najlepše plati vere, ki je morda zdaj še ne zmorejo razumeti, pa tudi takrat, ko svojim pevcem v otroškem zboru pripovedujem o tem, da nas ima Jezus rad in da želi, da smo vedno veseli. »In glejte, jaz sem z vami do konca sveta,« pa je stavek, ki mi vsakič pride na misel, ko me ljudje sprašujejo, zakaj imam vedno okrog vratu križ. Ta me ves čas opominja, da sem Njegova pričevalka in da je v vsem On vedno na moji strani.

Neža Verdinek, Dolenji Logatec

Festival mladih v Stični je zame dogodek, na katerem je udeležba obvezna! Na letošnjem srečanju mladine, ki je potekalo pod geslom iz Matejevega evangelija, »Pojdite in

naredite vse narode za moje učence«, smo z mladimi iz župnije sodelovali pri liturgiji in pripravili adoracijo pred Najsvetejšim. Hvaležna sem, da sem lahko bila del enega najlepših dogodkov tistega dne. Ves trud, ki smo ga vložili v pripravo, je bil poplačan z Gospodovim mirom v naših srcih. Božja previdnost pa se je izkazala tudi v trenutkih, ko bi šlo s tehničnega vidika lahko vse narobe.

Vesetje, zbranost, mir, smeh, molitev, ljubezen ... To so stvari, na katere se spomnim, ko se ozrem nazaj, in so množico mladih povezovale med seboj v eno občestvo, ki diha skupaj.

Da Stična čez leto ne bi bila pozabljena in odrinjena v kakšen zaprašen kot mojih možganov, se trudim odgovarjati na Jezusovo povabilo z molitvijo in ga vedno znova srečujem v neznancu na ulici, ki mu z nasmehom ali besedo polepšam trenutek. Zapestnica Stične mladih bo oznanjala svoje sporočilo, dokler napis ne bo zbledel. Pa tudi ko bo, bomo mladi sledili klicu in šli, ter naredili vse za Njegove učence.

Ana Pišek, Mengeš

Letošnja Stična mladih je bila zame nekaj posebnega, saj sem bila s skupino mladih iz domače župnije zadolžena za pripravo polurne adoracije, ki je sicer ves dan potekala v kapeli samostana. Priznati moram,

da sem hkrati z velikim veseljem ob pogledu na Najsvetejše čutila tudi razočaranje, saj se kljub mojemu trudu Stične ni udeležilo prav veliko mladih iz moje župnije. Ob tem mi na misel pridejo Jezusove besede, ki smo jih prebrali tudi na adoraciji: »Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« Jezus me pošilja na pot oznanjevanja in ničesar se mi ni treba bati, saj me kljub oviram, ki pridejo naproti, ne bo nikoli zapustil.

Velik pečat je v meni pustila tudi delavnica, ki sem se je udeležila. Z naslovom »Za svojo prihodnost se odločam danes« so jo pripravili jezuiti, na njej pa smo udeleženci prisluhnili pomembnim nasvetom in načelom, s pomočjo katerih lažje sprejemamo odločitve.

Ravno v dneh pred Stično sem bila postavljena pred odločitev, ali naj sprejemem vodenje skupine v župniji. Pomoč za odločitev sem dobila prav na delavnici. Eno od načel, po katerih se odločamo, je dejstvo, da smo kristjani in da odločitve sprejemamo tudi na podlagi ljubezni do bližnjega – prav ljubezen do bližnjega se mi zdi ključna pri oznanjevanju.

Tako se je celotno moje doživljanje letošnje Stične povežalo z geslom: »Pojdite in naredite vse narode za moje učence.«

Manca Zaviršek, Grosuplje

P. Filip Rupnik OFM

Kdo ne pozna p. Filipa, dolgoletnega duhovnega asistenta Frančiškovega svetnega reda? S svojim umirjeno, malce hudomušno prisotnostjo je vedno pozitivno spodbujal delo sester in bratov v raznih službah. zdaj ko zaključuje več kot 30-letno služenje v Narodnem svetu, smo ga povabili na pogovor, da nam podeli izkušnje iz svoje bogate življenjske malhe.

Kako se spominjate svojega otroštva, družine? Kako je dozorela odločitev za duhovništvo, za frančiškane?

Izhajam iz velike družine, sedem bratov in sester nas je še živih, trije so umrli v otroštvu, najstarejša sestra pa pred nekaj leti. V družini imamo tri duhovne poklice, dva frančiškana in brata kapucina. Najstarejša, pokojna sestra je naredila zaobljube v Frančiškovem tretjem redu. Imel sem blizu 7 ali 8 let, ko mi je ata večkrat rekel, da bom šel v Gorico v šole. Živeli smo v Žireh, vendar v tistem delu, ki so ga po letu 1920 okupirali Italijani. Živeli smo ob državni meji. V času vojne se o šoli nismo več pogovarjali. Leta 1945 smo po dolgem času dobili duhovnika, ki je oznanil, da v Ljubljani sprejemajo v malo semenišče. Kakor staršem sem tudi g. župniku rekel, da bi rad šel v semenišče, četudi nisem končal osnovne šole. V vojnem času smo imeli samo 3 krat po 3 tedne nemško šolo. Drugega nič. Reševalo me je to, da smo pri nas doma radi brali. Vedno samo slovenske knjige, največ mohorjevke in Cvetje z vrtov svetega Frančiška, saj sta bili moja mama in atova mama v tretjem redu sv. Frančiška. Ob pomoči g. župnika sem leta 1946 v Gorenji vasi naredil izpit, s tem zaključil osnovno šolo, se pripravil na sprejem v gimnazijo in šel v malo se-

menišče. Komaj smo končali šolsko leto 1946/47, je prišla OZNA in semenišče so zaprli. Potem smo iskali, kam bomo šli. Moj brat Cvetko (postal je br. Leon) je šel tisto jesen v Ljubljano k »frančiškonom v kloster«, jaz pa k sorodnikom v Kranj v 2. razred kranjske gimnazije. Hodil sem ga obiskovat in tako sem se »nalezel« Frančiškovega duha. Kot veste, je to za marsikoga »nalezljiva bolezen«! Odločil sem se za vrnitev v Ljubljano in stanoval kot frančiškanski kandidat na Marijinem trgu. V letu 1948 smo mnogi dobili obvestilo, naj si poiščemo kako drugo gimnazijo. Razkropili smo se na vse strani, nekateri tudi na 7. državno gimnazijo. Leta 1951 sem prosil za vstop v redovno skupnost, šel v noviciat v Novem mestu in dobil ime br. Filip. Po noviciatu sem nadaljeval srednjo šolo na isti gimnaziji. Po maturi (1954) sem moral »poldrugo leto žrtvovati Titu«. Poslali so me v vojašnico v Kičevo v Makedonijo, kjer so bile vojašnice le za »popove i lopove«. In kljub temu imam na to poldrugo leto lepe spomine. Po vrnitvi iz Makedonije sem od pomladi 1956 do junija 1961 študiral na teološki fakulteti, leta 1959

prejel mašniško posvečenje, po novi maši nekaj let pomagal za Bežigradom in bil po diplomi nastavljen v samostansko družino v Kamniku.

»Tudi če je v katerem bratstvu malo bratov in sester, morda le eden ali dva, še ne smemo reči, da je družina izumrla. Trenutno jih ni. Saj se bodo prebudili, samo malo so zadremali!«

Pot vas je najprej vodila za Bežigrad, potem na Sveto Goro, v Strunjan, na Kapelo, v Kamnik, na Sv. Višarje, v Avstralijo in sedaj ste že 8 let pri Novi Štifti. Na katero obdobje imate najlepše spomine?

Rekel sem že, da sem bil po diplomi namenjen za Kamnik, a še isti dan (16. 8. 1961) sem pristal na Golniku. Pa ne za kaplana, ampak za bolnika. Tri četrta leta sem bil tam. Že kot študent sem zbolel za jetiko, nekoliko ozdravel, a se je bolezen vrnila, zato sem moral na operacijo. Hodil sem maševat in spovedovat v Goriče. V vsem tem času je bilo v spovednici vedno dovolj dela. Lepo je bilo tudi na Kapeli v Novi Gorici. Tam sem imel novince, tudi moj predstojnik br. Marijan je bil takrat moj učenec, zdaj pa je moj šef. Nekaj posebnega pa je bilo leta 1980, ko sem bil nastavljen SAMO za Frančiškov svetni red v Sloveniji! Bival sem v Kamniku, a sem bil ves čas na poti. Obiskoval sem bratstva. Prekrižaril sem vso Slovenijo od Prekmurja, preko Štajerske, Gorenjske, Dolenjske, do Primorske ... Bratje v samostanu so mi za šalo rekli, naj nalepim svojo sliko na vrata, da se bo vsaj vedelo, kdo naj bi v tisti sobi stanoval ... V »Cvetju« sem zvedel, v katerem kraju imajo Frančiškovo družino, in sem jo mahnil tja. Nekateri župniki so me večkrat povabili, marsikje

sem se pa kar sam povabil. Včasih sem ostal tudi več dni, kjer sem spovedoval, imel srečanja ... Ko je nastal Zeffirellijev film *Brat sonce, sestra luna*, sem ga nosil s seboj in ga ljudem predstavljal. To so bili lepi časi. Ker pa je leta 1982 pater na Sveti Gori zbolel, so me prestavili tja. Bilo je težko, vendar sem še naprej delal za FSR, kolikor se je dalo. Vsa leta sem imel tudi duhovniško skupnost FSR. Kako so bili nekateri duhovniki navdušeni! Kadar smo se srečevali duhovniki iz koprške škofije, smo večkrat povabili na srečanje škofa Janeza Jenka. S sprejemom v noviciat FSR (1976) se je priključil bratski skupnosti z imenom br. Frančišek! Ko je eno leto pozneje naredil redovne zaobljube, je povedal: »Frančišek s svojo veliko ljubeznijo do Kristusa, do evangelija, do ljudi in do dela mi kaže, kakšen naj bi bil na mestu, na katero me je sam postavil.«

Govorili ste o duhovniški skupnosti. Kaj Frančiškov svetni red pomeni za škofijske duhovnike?

O tem je zelo lepo napisal žal zdaj že pokojni prelat Vinko Šega v študijskih letih po letu 1940. Bil je zelo zvest in navdušen. Zadnja leta je bil v duhovniškem domu, kjer sem ga večkrat obiskal in ga peljal na naša srečanja na Vič. Napisal je, da je za duhovnika v tem času, ko je toliko materializma, nujno potrebna Frančiškova karizma ubožstva. Vedno kadar smo imeli srečanje asistentov, smo povabili župnika kraja, kjer so živeli bratje in sestre FSR, in kar nekaj jih je prosilo za sprejem v to brat-

»Frančišek s svojo veliko ljubeznijo do Kristusa, do evangelija, do ljudi in do dela mi kaže, kakšen naj bi bil jaz na mestu, na katerega me je Bog postavil!« (Škof Janez Jenko ob svojih zaobljubah v FSR).

sko skupnost. Koristno bi bilo pogledati, kaj nam poročajo SREČANJA v štev. 9-10, 1984, kar je zapisal dr. p. Metod Benedik na str. 168, kjer je navajal izjave naših škofov: »V koprski škofiji imajo od leta 1980 samostojno skupščino duhovnikov FSR, pa tudi v ljubljanski nadškofiji je vedno več dušnih pastirjev, ki jih privlači Frančiškova evangelijska pristnost in doslednost. Eden od slovenskih škofov je leta 1980 zapisal, da je sv. Frančišek nedvomno tudi danes zelo sodoben svetnik, saj je hotel dosledno urediti duha evangelija, ki ne more nikdar biti nesodoben.« Ob tečaju za duhovne asistente je vsem zaželel: »Bog daj, da bi vaša prizadevanja obrodila bogate sadove v času, ko ljudje izgubljajo čut za krščanske ideale, ki pa so današnjemu človeku močno potrebni in odrešujoči v pretirano porabniški miselnosti.« Vsi škofje so bili obveščeni, da so duhovniki povabljeni na to srečanje, in so bili zares hvaležni, kar je bilo razvidno iz njihovih odgovorov.

Morda še beseda, dve o povezanosti in sodelovanju vseh treh Frančiškovih redov. Kako lahko bogatimo drug drugega?

Hvala lepa za to vprašanje. Tretji red je za nas, brate prvega reda, in prav tako za sestre klarise veja, na kateri sedimo. Zanimivo se mi zdi, da je več duhovnih poklicev v tistih družinah, kjer je bil vsaj eden od prednikov (morda starši, stara mama, teta ...) v Frančiškovi družini. To je razumljivo, saj je bilo tam več molitve, živeli so po evangeliju, ga prebirali, hodili na srečanja in se bogatili. V takšnih družinah so nastala zrahljana tla za duhovne poklice.

Potem to velja tudi za župnije, v katerih je doma Frančiškova družina?

Seveda! Gotovo je v takih župnijah več duhovnih poklicev, več molitve in to v edinosti – taki molitvi zanje, je

zagotovljeno uslišanje. »Kjer se združita dva ali trije ...« (prim. Mt 18,20) Včasih je veljalo: Tudi če je v kakem bratstvu malo bratov in sester, morda le eden ali dva, še ne smemo reči, da je družina izumrla. Trenutno jih ni. Saj se bodo prebudili, samo malo so zadremali!

Ali imate, kot dolgoletni duhovni asistent, kakšno spodbudno besedo za vaše naslednike, morda za tiste asistente, ki šele začenjajo to poslanstvo?

Jaz sem bil zelo rad duhovni asistent. Tako sem lahko naredil nekaj dobrega za Cerkev. Duhovni asistent naj moli za ljudi, da bi se z večjim žarom oklepali evangelija po Frančiškovem zgledu. Samo nastavljen biti še ni dovolj. Mora imeti rad Frančiškov svetni red in tudi lastno bratsko skupnost.

Tretji red je za nas, brate prvega reda, in prav tako za sestre klarise veja, na kateri sedimo.

Pred nami je praznik Brezmadežne, pod Marijinim okriljem ste bili na Sveti Gori, v Strunjanu, na Sv. Višarjah in zdaj pri Novi Štifti. Kako se z Njo razumeta?

To, da sem bil lahko vedno blizu Marije, je gotovo velik Božji dar in velika milost. Jaz vedno čuvam Njo, Ona pa gotovo tudi mene.

Hvala, da smo se lahko skupaj z vami sprehodili skozi delček vašega bogatega življenja. Iz sadov preteklosti se lahko vedno znova naučimo kaj dobrega za naš čas. Naj vas Bog ohranja pri zdravju, da boste še naprej kot pravi Frančiškov brat širili veselje med nas.

Pogovarjala sta se

Mateja in Metod Trajbarič OFS

In naj molijo za rajne

+++

+ Anica Mlakar

Dan pred praznikom Marijinega vnebovzvetja, 14. avgusta 2013, smo se farani župnije Sv. Trojica v Halozah in krajevnega bratstva OFS poslovili od s. Anice Mlakar. Dogodek slovesa – maša zadušnica in pogreb – je bil hkrati slovesna vigilija velikega šmarna. Verjetno ni naključje, da je bilo tako, saj je bilo češčenje Božje Matere v življenju pokojnice in vse njene družine prav pri vrhu lestvice.

Ob ustanavljanju Frančiškove družine se je Anica odzvala povabilu patrov in naredila tudi obljube. V moči vere in v duhu sv. Frančiška je sprejemala življenjske preizkušnje, posebno prezgodnjo smrt ljubeče hčerke Marije pred štirimi leti ter moža Franca pred dvema letoma. Želimo ji, da se spočije v Bogu ter ga prosi posebno za hčerko Nado, ki je v tako kratkem času ostala sama. Anica, hvala, da ste bila naša sestra!

+ Angela Janžekovič

Naša sestra Angela je naredila zaobljube v KB FSR Ptuj-Sv. Ožbalt 4. oktobra 1995. Nikoli ni manjkala na srečanju. Redno je sodelovala tudi pri župnijski Karitas, prva je prihajala po ključ, čistila cerkev in še druge klicala, kadar je bila na vrsti njena vas Podvinci. Delala je do konca, z zadnjimi močmi se je še vozila s kolesom k sv. maši. Čutili smo, da se je razdajala v ljubezni do konca. Še letos, 4. avgusta, za 40. obletnico župnije, je prejela priznanje za zvesto delo pri Karitas. Nenadoma je oslabela, in ne da bi komu bila v nadlego, je mirno umrla 8. septembra 2013. Na pogrebu smo vsi čutili, da bomo imeli priprošnjico v nebesih.

Klemen Verdev

+ Jože Veingerl

Rodil se je 14. 3. 1921 v Cerkvjenjaku. Na mesečna srečanja je redno hodil skupaj z ženo Ano. Znan je bil kot dober zidar. Kot dolgoleten član ŽPS je rad priskočil na pomoč pri obnovi cerkve in samostana. Bil je boter novemu zvonu naše cerkve in ta mu je tudi zapel v slovo. Od njega smo se v lepem številu poslovili 12. avgusta 2013.

+ Franc Ferlinc

Rodil se je 14. 9. 1923 v Zgornjem Porčiču. Kolikor mu je le zdravje dopuščalo, se je redno udeleževal mesečnih srečanj Frančiškove družine. Bil je električar in je rad priskočil sosedom na pomoč. Od njega smo se poslovili 16. avgusta 2013.

Tako smo se v enem tednu poslovili od dveh bratov častitljive starosti.

s. Marija Kraner

KB OFS Sv. Trojica v Slovenskih Goricah

Darovi za revijo Brat Frančišek

Dragi bratje in sestre! Kljub finančni krizi ste se izkazali s svojimi darovi, kar nas zelo veseli. Seveda pa bomo vašo pomoč potrebovali še naprej. Vaše prispevke lahko nakažete na račun, objavljen v kolofonu, ali pa vam pošljemo položnico. Kaj ni čudovito, da v današnjem času, ko je vse tako prepleteno s financami, mi lahko izhajamo brezplačno! To je posebna milost. Če pa poznate koga, ki bi še želel prejemati revijo, naj se le naroči.

5 € Kokole Marija	15 € Guna Marija	20 € Marjetka Levar	30 € Lidija Grbec	50 € Horvat Marjetka
5 € Koncilija Franci	15 € Janez Lenci	20 € Markes Murova	30 € Lucija Kranjc	50 € Krivec Jožica Vili
5 € Kravos Stojan	15 € Jelka Pakiz	20 € Marko Anton	30 € Marija Požgane	50 € Majda Mlinarič
5 € Likar Cvetka	15 € Kirm Ivana	20 € Marko Ceh	30 € Marija Vačovnik	50 € Mavrič Janez
5 € Marija Kovač	15 € Kočevar Branka	20 € Matanica Ana	30 € Marta Cop	50 € Mrzljak Vitka
5 € Štalec Kristina	15 € Kompara Florjana	20 € Meglič Albina	30 € Mateja Dolenc Voljč	50 € Rudolf Zore
5 € Verbovšek Alojz	15 € Kravos Darinka	20 € Mrzlak Ana	30 € Milena Golc	50 € ŠŠ Dolina, Italija
8,90 Vidmar Marija	15 € Majda Ambrožič	20 € Novak Sergij	30 € Nežka Božič	50 € Zalokar Julijana
10 € Acman Ivan	15 € Majda Vrh	20 € Oražem France	30 € FBS Sl. Bistrica	50 € ŽU Skomarje
10 € Ada Ličen	15 € Marija Kozmus	20 € Orožen Martina	30 € SF Sv. Trojica	60 € Alma Prijon
10 € Aleš Pintar	15 € Marija Marosa	20 € Pavlič Marija	30 € ŠŠ Ljubljana	70 € Župnija Dornava
10 € Anton Kavčnik	15 € Mirjana Furlan	20 € Perusek Marjeta	30 € Tone Vidic	100 € KB Marijino ime, Ruše
10 € Bizjak Franc	15 € Pristov Mirko	20 € Polanec Janja	30 € Urtelj Ana	100 € Kacičnik Kristina
10 € Bojan Lesar	15 € Pucelj Ana Marija	20 € Protic Anja	30 € Venguš Marija	100 € Katja Sabolič
10 € Božič Olga	15 € Radovanovič Karmela	20 € Resnik Marica	30 € Vid Premrl	100 € Kb Fsr Tolmin
10 € Curkovič Danilo	15 € ŠŠ Strossmayerjeva	20 € Sever Ana	30 € Zapret Roza	100 € Kluclar Minka
10 € Demšar Darinka	15 € Šor Elizabeta	20 € Sobočan Ana	30 € Županc Anja	100 € Sr. Marijinega Imena
10 € Dragica Jurkovič	15 € Štor Vida	20 € Šorli Stanislav	30 € Župnija Celje	120 € Jožef Pribožič
10 € Dvoršak Marija	15 € Vidmar Milena	20 € Šramel Vihar Jasna	38 € Cvetka Krivec	120 € Kb Fsr Sv. Vid
10 € Franc Vurusič	15 € Viktor Konjedic	20 € Štampelj Albin	38 € Erjavec Marija	120 € Kuzman Marija
10 € Franci Vehar	15 € Viljam Kavčnik	20 € Sterle Justina	40 € Franc Levičar	120 € Martinjak Angela
10 € Francka Kosnik	15 € Višintin Bogdan	20 € Štiglic Nada	40 € Kamenik Franc	120 € Minoriti Podlehnik
10 € Frelih Ivanka	15 € Zdravko Grahor	20 € Svenšek Marija	40 € Konvent ŠŠ	130 € KB sv. Jurij, Ptuj
10 € Gregorc Janez	15 € Zora Rezek	20 € Šebanc Danica	40 € Konvent ŠŠ	130 € Dragica Kranjc
10 € Ivan Cernenšek	15 € ŽUSv. Križ Gabrovka	20 € ŠŠ ND	40 € Kranjc Cilka	132 € Erjavec Marija
10 € Jelka Lepajne	20 € Aleksandra Plesničar	20 € ŠŠ Sv. Frančiška	40 € Leopold Prevodnik	140 € Brus Dominik
10 € Jožefa Vidmar	20 € Ana Alessandra	20 € Štefančič Marinka	40 € OFS MB Sv. Marija	140 € KB Sv. Trojica v SL G.
10 € Jurkovič Frančiška	20 € Ana Mlinar	20 € Štrukelj Almira	40 € Švab Emilija	150 € FSR Škofja Loka
10 € Kelenc Anica	20 € Ancanski Elizabeta	20 € Tomazin Teja	40 € Vidmar Ana	160 € Minoriti Ptuj
10 € KFS Bre. Sp.	20 € Anka Valenčič	20 € Turk Majda	40 € Zoran Spregar	170 € Vida Podgorelec
10 € Kotnik Marija	20 € Balazic Tinika	20 € Ukmar Jožefa	40 € Župnija Rogatec	195 € Helena Sosterič
10 € Kovačič Jožica	20 € Balažič Matilda	20 € Vida Bobek	42 € Desma Naton	200 € KB FSR Sosro
10 € Krajšek Jernej	20 € Barbara Šoberl	20 € Vida Nahtigal	50 € n.n., Marijino ozn.	200 € OFS Sv. Marija
10 € Marija Jagodic	20 € Franciska Turk	20 € Vidmar Darinka	50 € Arhar Marijan	400 € Jožefa Žagar
10 € Marija Mija Tavčar	20 € Gašper Blažič	20 € Vivod Marija	50 € FBS Brezje	
10 € Novak Meta	20 € Gorjup Frančiška	20 € Zu Kamnica		
10 € Peneš Marjan	20 € Habič Martina	20 € ŽU Bela Cerkev		
10 € Pesjak Angela	20 € Helena Zore	20 € Župnija Hajdina		
10 € Polske Sestre	20 € Hren Andrej	20 € Župnija Odranci		
10 € Rudman Marija	20 € Irena Marta Remic	20 € Župnija Vrhnika		
10 € Sevenšek Milena	20 € Jože Marjan Praznik	20 € ŽUSmartnoobPaki		
10 € Sirc Milka	20 € Jožef Gostečnik	25 € Anica Ličen		
10 € Svajl Karlina	20 € Jožefa Gornjak	25 € Janja Sevcnikar		
10 € Svetek Tadeja	20 € Jožefa Sešek	25 € Kbfsv Sv. Ana		
10 € Škorjanc Ana	20 € Kovac Primož	25 € Marta Hribovšek		
10 € ŠŠ Radovljica	20 € Kovač Rafko	25 € Nadija Markežič		
10 € Turk Zinka	20 € Kovse Mirsada	25 € Senica Albina		
10 € Valič Cita	20 € Kramar Jožefa	25 € ŠŠ Brezje		
10 € Vanda Toman	20 € Kristina Hafner	25 € Volaric Marica		
10 € Veronika Fister	20 € Ladinek Veronika	25 € Župnija Olimlje		
10 € Vlačič Marica	20 € Lasbahe Franc	30 € Amica Vnuk		
10 € Zofija Slemenšek	20 € Lovrenčak Franc	30 € Cilka Gorenjšček		
10 € Žgavec Angela	20 € Mali Matija	30 € Franc Kasl		
10 € Župnija Galicija	20 € Marija Kricaj	30 € Frančišek Markelj		
10 € Župnija Podgraje	20 € Marija Ferčak	30 € Frančišek Krivec		
12 € Kenda Marija	20 € Marija Stariha	30 € Fucka Lojzka		
14 € Hodnak Primož	20 € Marija Zorman	30 € Helena Bester		
15 € Amalija Marinčič	20 € Marjanovič Ivanka	30 € Katja Sabolič		
15 € Anica Švab		30 € Klemen Verdel		
15 € Goličnik Alojz		30 € Kurinčič Ivanka		

Vsem bratom in sestram OFS in FRAMA

Narodnim svetom OFS, mednarodnim svetovalcem OFS in FRAMA, narodnim svetom FRAMA

Dragi bratje in sestre, Gospod naj vam podeli svoj mir!

Danes, 25. avgusta, praznujemo god svetega Ludvika, francoskega kralja, ki ga je Cerkev skupaj s sveto Elizabeto Ogrsko imenovala za zavetnika Frančiškovega svetnega reda

(OFS) in samostanskih tretjerednikov (TOR). To je torej dan praznovanja za vse nas in vsakega posebej. Hkrati je to priložnost za spoznavanje Ludvikovega življenja in njegovega načina vladanja, ko se je povsem posvetil družbi svojega časa tako, da je z vso svojo poglobljeno vnemo širil ogenj ljubezni do Jezusa Kristusa, ubogega in križanega.

Sveti Ludvik v oporoki svojemu sinu med drugim piše:

»Varovati se moraš vseh hudih grehov, rajši dopusti, da te na vse načine mučijo, kakor pa da bi storil kakšen smrtni greh. Najpomembnejše v življenju je z vsem srcem ljubiti Boga. Če Gospod dopusti, da

te zadene kakšna težava, je to zaradi njegove ljubezni in v zadoščevanje za naše grehe. V urah zmag in uspehov se v nečimrnosti ne predajaj varljivi slavi. V Gospodovem templju se vedi skrajno spoštljivo. Imej srce polno sočutja do bednih in nesrečnih revežev. Za vse imetje, ki ti ga je dal Bog, se mu zahvaljuj, da boš vreden, še več prejeti. Vedno bodi zvest in vdan sin svoje matere, katoliške Cerkve.«

Taki nasveti, ki jih je izrekel tak kralj, so vredni našega občudovanja in premišljevanja. So program krščanskega in frančiškovega življenja, o katerem moramo pogosto razmišljati.

CIOFS odločilo, da na ta dan začnemo obhajati leto, posvečeno poglobljanju spoznavanja življenja našega svetega Ludvika, da bi nas s svojim zgledom in doslednim življenjem obogatil. Obletnico bomo zaključili 25. aprila 2015.

To jubilejno leto bomo obhajali skupaj z brati in sestrami iz reda samostanskih tretjerednikov (TOR) in njihovo mednarodno konferenco.

Kasneje vas bomo seznanili še z predlogi in pobudami, kako praznovati 800-letnico rojstva svetega Ludvika. To bomo naredili s poudarkom na preprostosti, velikodušnosti, usmiljenju in ponižnosti, skratka vrlinah, ki so bile vodilo in način življenja našega svetega zavetnika. Predlagamo vam, da bi začeli »vžigati motorje«, da bi bila tako naša srca odprta in pripravljena ne samo na praznovanje, marveč da bi se

Ko je 24. avgusta 1270 slutil bližajočo se smrt, je zaprosil za prejem zakramentov. Od časa do časa je ponavljal: »Gospod, srečen sem, da odhajam v tvojo nebeško hišo, kjer te bom vekomaj slavil in ljubil.« Ob 3. uri popoldne 25. avgusta je vzkliknil: »Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo,« in svetniško umrl.

V imenu predsedstva mednarodnega sveta Frančiškovega svetnega reda bi vam rada, sestre in bratje, naznanila našo željo, kot sledi:

25. aprila 2014 bo minilo 800 let od rojstva svetega Ludvika. Z veseljem vam naznanjam, da se je predsedstvo

ta čas spremenil v pomembno obdobje osebnega in bratskega oblikovanja ter ponotranjenja in poglobitve našega krščanskega življenja. Naša poklicanost se bo s tem obogatila, naše poslanstvo do dobilo nov zagon v tem konkretnem zgodovinskem trenutku za svet in Cerkev, ko nas papež Frančišek kliče, da bi razglašali svojo vero in z njo razsvetljevali svoje sodržavljane.

Vse to sem vam napisala z vso svojo ljubeznijo in toplimi, bratskimi željami.

Vaša sestra in ministrica Encarnación del Pozo
Prevedel Stanko Šorli

Mednarodnim svetovalcem OFS in FRAMA

Narodnim svetom OFS in FRAMA
Dragi bratje in sestre!
Mir in dobro!

V skladu s prejšnjim pismom, ki se je nanašalo na obletnico našega zavetnika svetega Ludvika, francoskega kralja, in spodbujena z njegovim praznikom z veseljem naznanjam obhajanje XIV. generalnega kapitlja in VI. volilnega kapitlja Frančiškovega svetnega reda (OFS). Potekal bo v Assisiju pri Mariji Angelski od **1. do 8. novembra 2014** (odhod 9. novembra).

Obveščam vas, da bo osrednja tema kapitlja: **Kako voditi mednarodni red, kot je OFS.**

Okrogla miza bo obravnavala naslednje teme:

- ☞ **Pomen družine za OFS in FRAMA**
- ☞ **Življenje v skupnosti z Bogom v našem svetnem življenju**
- ☞ **Življenje v bratstvu – dar Cerkvi in svetu**

Volilni del kapitlja se bo začel 5. novembra 2014 s predstavitvijo kandidatov, 6. novembra bodo sledile volitve novega Mednarodnega sveta.

Natančnejše informacije o osrednji temi, o okrogli mizi in organizacijskih zadevah bodo še sledile.

Po naslednjem srečanju Predsedstva vam bomo poslali dokument »instrumentum laboris«, ki nam bo pomagal razmišljati o vseh ravneh našega Reda, o njegovi naravi in kako bi ga upravljali čim bolj uspešno, skladno in učinkovito, da bomo spodbujali njegov harmonični razvoj.

Mednarodne svetovalce OFS in FRAMA prosimo, naj se angažirajo pri tem pomembnem delu, da se bodo bratstva na vseh ravneh v vsakem narodu, ki ga svetovalci predstavljajo, vključila v resen razmislek o tej temeljni vsebini našega Reda.

Vse narodne predsednike in mednarodne svetovalce prosimo, da se že zdaj začnejo v duhu odgovornosti truditi, da bi našli sredstva, ki bodo zagotovila prisotnost njihovega narodnega bratstva na generalnem kapitlju. Prizadevati si morajo tudi, kolikor je pač mogoče, za pomoč tistim bratstvom, ki živijo v velikem materialnem pomanjkanju, kljub temu pa je njihovo življenje v OFS in FRAMA zgledno.

Zadnji dve leti sem se posebej posvetila obiskovanju bratstev v nastajanju in narodnih bratstev, predvsem tistih, ki so v stiski, in sem videla, v kakem pomanjkanju živijo naši bratje in sestre v mnogih deželah.

Če bi se bratje in sestre v deželah obilja odpovedali enemu soku ali kavi in namenili določeno vsoto tem lokalnim bratstvom, bi lahko sveti teh bratstev ustanovili solidarnostni sklad. Rezultat takih akcij bi lahko imel učinek pomnožitve kruha in rib iz evangelija. Spomnimo se Jezusovega naročila učencem: »Dajte jim vi jesti!« Papež Frančišek nas velikokrat spomni na to. Ljubezen in občutek odgovornosti do teh bratov in sester bo omogočil čudež ljubezni in zagotovo napolnil stotine košar z ostanki.

Se čutiš nagovorjeno (-ega)?

Spomnimo se, da govorjenje o kruhu v evangeliju vedno vključuje delitev, sad ljubezni, ki ga najdemo v odpovedi samemu sebi. Prevzeti moramo odgovornost ter deliti duhovne in materialne dobrine s svojimi brati in sestrami, se zahvaljevati Bogu za vse dobrine, ki smo jih prejeli, in jih uporabljati kot dobri oskrbniki in ne kot lastniki (glej Vodilo, člen 11; Generalne konstitucije, člen 15).

Naj nam pomaga naš zavetnik, sv. Ludvik, da bomo v njegovem duhu razmišljali in posredovali pred Bogom drug za drugega in tako po njegovemu zgledu ljubili Boga in bližnjega ter udeleženi pravičnosti in usmiljenju.

Vaša sestra Encarnación del Pozo
Prevedla Doroteja Emeršič

Narodnim svetom OFS, mednarodnim svetovalcem OFS in FRAMA, narodnim svetom FRAMA

Dragi bratje in sestre,
Gospod naj vam podeli svoj mir!

Na pobudo generalnih asistentov predsedstvo CIOFS predlaga celotnemu Frančiškoveму svetnemu redu in Frančiškovi mladini, da bi začeli s septembrom eno leto vsak mesec molili po skupnem namenu.

Verjamem, da nas bo ta pobuda blagodejno združila v skupno molitev, kar brez dvoma delamo že sedaj. Različni skupni molitveni nameni nas bodo utrdili kot svetovno bratstvo in še bolj bomo čutili, da smo družina, ki moli.

Prilagam molitveni koledar za preostale mesece leta 2013 in za del leta 2014.

Upam, da boste bratje in sestre OFS vsega sveta pobudo sprejeli z naklonjenostjo, da bo lahko obrodila sadove za dobro vseh posameznikov in organizacij, za katere bomo molili, ter za vse brate in sestre OFS in FRAMA, celotne Frančiškove družine in Cerkev.

Prosim vas, da pobudo razširite med vsemi krajevnimi bratstvi, da bi tako ustvarili močno molitveno povezavo med brati in sestrami vsega sveta.

Naj bo Devica Marija, dar neskončne božje ljubezni, naša priprošnjica in zaščitnica, da bomo vsi in povsem združeni v kontemplaciji in molitvi!

Z bratskimi in sestrskimi pozdravi
Encarnación del Pozo,
generalna ministrica OFS

Program molitev FSR in FRAMA – mesečni nameni

September 2013	Za Frančiškovo družino: da bi z dragocenim darom, ki smo ga od Svetega Duha prejeli v srca, vsi bratje in sestre znali opazovati s Kristusovimi očmi, živeti in razumeti življenje, kot ga je Kristus živel in razumel. Oče naš ...
Oktober 2013	Za generalne ministre (provinciale) I. reda in TOR: da bi njihovo pričevanje evangelijskega življenja opogumljalo vse Frančiškove v svetu, da bi z resnostjo in apostolskim navdušenjem živeli svoj poklic in poslanstvo. Oče naš ...
November 2013	Za vse pokojne iz Frančiškove družine: da bi jim Gospod podelil polnost življenja skupaj z vsemi svetimi v nebesih. Oče naš ...
December 2013	Za Frančiškove otroke: da bi preko nas čutili prisotnost Božje ljubezni, ki naj preko njihovih svetih dejanj sije drugim kot zgled. Oče naš ...
Januar 2014	Za OFS in FRAMA v Afriki: da bi bili orodje miru in dobrega ter da bi z evangelijskim življenjem po zgledu svetega Frančiška bili sol in luč svoje družbe. Oče naš ...
Februar 2014	Za OFS in FRAMA v Ameriki: da bi bila njihova svetna posveteitev sposobna popraviti Cerkev in da bi kot pričevalci frančiškove karizme prenašali evangelij v življenje in življenje v evangelij. Oče naš ...

Marec 2014	Za OFS in FRAMA v Aziji: da bi bili, ko oznanjajo Kristusa kot pot, resnico in življenje, ambasadorji pokoncilске obnove v vesoljnem bratstvu ter dialoga z drugimi verstvi in sodelovanja z različnimi azijskimi kulturami. Oče naš ...
April 2014	Za OFS in FRAMA v Evropi: da bi bili po živi veri v Jezusa Kristusa graditelji civilizacije ljubezni, ki zmore z navdušenjem in veseljem svetega Frančiška Asiškega prenoviti posameznike, družine, cerkev in družbo. Oče naš ...
Maj 2014	Za OFS in FRAMA v Oceaniji: da bi bili v različnosti verstev in kultur, kjer živijo, orodje Božjega kraljestva ter kot zvesti kristjani odprti za ustvarjalni dialog in sodelovanje za skupno dobro. Oče naš ...
Junij 2014	Za papeža: da bi mu Gospod podelil telesno, duhovno in duševno moč, ki jo potrebuje za izvrševanje svoje službe naslednika svetega Petra skupaj s kardinali in vso Cerkvijo. Oče naš ...
Julij 2014	Za duhovne asistente: da bi bili veseli in velikodušni pričevalci evangelijskega duha svetega Frančiška in da bi z bratsko naklonjenostjo in odgovornostjo izvrševali svojo duhovno in pastoralno službo v dobro OFS in FRAMA. Oče naš ...
Avgust 2014	Za predsedstvo CIOFS: da bi živelo svoje resnično poslanstvo služenja, ki gradi mostove tam, kjer se dvigajo zidovi ločevanja. Oče naš ...

Prevedel: Stanko Šorli

Krajevno bratstvo v župniji sv. Petra in Pavla na Ptujju se veseli duhovne obnove

Bratje in sestre krajevnega bratstva OFS v župniji sv. Petra in Pavla na Ptujju se redno srečujemo enkrat v mesecu, in sicer vsako drugo nedeljo v mesecu. Predsednik bratstva brat Alojz Šegula zelo skrbno pripravi dnevni red, zapisničarka sestra Terezija Košti vse skrbno zapiše, duhovni asistent brat Janez pa skrbi za duhovno misel in spodbudo. Letos nas čakajo volitve oziroma »volilni

kapitelj« v našem bratstvu, zato še posebej molimo k Svetemu Duhu in našemu ustanovitelju sv. Frančišku za pravilno odločitev. Iz višjega bratstva, pokrajinskega sveta, nas je v poletnih mesecih obiskala sestra Andreja Štunf in nas kar pošteno razgibala s svojimi animacijami pri srečanju. Za obisk in spodbude se ji iskreno zahvaljujemo. Omeniti moram še eno posebnost našega predsednika brata Alojza. Posebno skrb goji, da po telefonu ali celo osebno na domu vsakega člana opozori na mesečno srečanje, saj je veliko starejših sester (povprečna starost je okrog 70 let) in imamo že »pravico« tu in tam tudi kaj pozabiti. Redno se nas srečuje 15 članov, dva pa sta onemogla in sta priklenjena na posteljo. Skupaj z

duhovnim voditeljem in asistentom, minoritom bratom Janezom Kmetcem, ki skrbi za duhovno vzgojo, pripravimo vsako leto program za duhovno obnovo. Duhovnih vaj, ki običajno trajajo več dni, bi se težko vsi udeležili, saj nas bolezen in starost veže bolj na domač kraj in domačo pomoč. Veselimo pa se vsako leto duhovne obnove, ki jo že tri leta pripravljamo v obnovljenih prostorih župnijskega doma pri podružni cerkvi sv. Roka zraven Ptuja. Ta kraj je dostopen tudi tistim, ki nas noge več ne ubogajo tako, kot so nas v bolj mladostnih letih. Letos smo se zbrali v sredo, 21. avgusta 2013, in medse povabili minorita brata Janeza Šamperla, ki je rektor bazilike na Ptujski Gori. Čeprav je začel ravno v tem tednu svoj zasluženi nekajdnevni dopust, si je vzel čas za nas in nas navdušil s svojimi mislimi o preprostosti in gorečnosti sv. Frančiška. Ker je bil in je še vedno povezan s Frančiškovim svetnim redom, nam je imel veliko povedati tudi iz svojih izkušenj.

Na duhovno obnovo smo tudi letos povabili še sosednje krajevno bratstvo iz župnije Svete Trojice v Halozah in pridružilo se nam je pet sester. Predsednica tamkajšnjega bratstva sestra

Marica Mlakar se je ob koncu prisrčno zahvalila, da je smela z nami deliti duhovne misli in duhovno veselje. Ob koncu duhovnega programa, ki ga običajno zaključimo s sveto mašo, sledi še bolj družabni del. Naši simpatizerji, zakonca Janez in Marija Potočnik ter sorodnik predsednika bratstva Srečko Tikvič, nam pripravijo še nekaj mesnih dobrot. Pa tudi sami člani bratstva s seboj prinesemo kakšne sladke dobrote. Tako ostanemo še lep čas povezani v bratskem in prijetnem srečanju z željo, da se zopet srečamo na duhovni obnovi. Vsem bratom in sestram, ki prebirate Brata Frančiška, pa želimo mir in dobro in blagoslova tudi v prihodnjem koledarskem letu.

br. Janez Kmetec OFMConv

Živa Frančiškova občestva

Tabor PS Maribor

Zgodnje jutro 25. junija 2013. Peljem se proti farni cerkvi sv. Vida pri Ptujju in razmišljam, kako navdihnena je bila odločitev PS mariborske metropolije, da smo se odločili za Videm kot mesto letošnjega tabora. P. Tarzicij ima res dobre ideje. Njegovi predlogi so vedno tehtni. No, vendar bomo še videli, kakšna bo ugotovitev ob koncu tabora, v popoldanskih urah.

Prispem na Videm, priprave so v polnem teku, mladi in manj mladi nosijo

Živo bratstvo priča samo po sebi.
Če si srečen, srečo kažeš.
Skupnost je identiteta in poslanstvo hkrati. K življenju v bratski povezanosti smo poklicani ne samo takrat, ko smo z brati FSR, ampak vedno, tudi navzven, v družbenem življenju, je ugotavljal brat Stanko.

mize, krasijo dvorano, mladi člani zbora prenašajo opremo za ozvočenje, skratka vrvež, ki napoveduje pestro dogajanje.

Začnejo prihajati prvi bratje in sestre. Pred cerkvijo jih sprejmeta Fani in Tonček, zabeležita število prispelih bratov in sester ter vsakogar posebej prijazno povabita, naj se okrepča v bližnjem, ravnokar odprtem Domu Mihe Drevenška, ki nas je pozdravil že ob prihodu na Videm, prijazno se smehljajoč s spomenika sredi novega krožišča. Domače sestre FSR so se izkazale kot vedno. Vzdušje postaja vedno bolj domače, saj se skoraj vsi že poznamo med seboj in veselim vzklikom zaradi veselja nad ponovnim srečanjem ni konca. Tako smo se razživel, da smo presenečeni prisluhnili domovinskemu recitalu in molitvi za Slovenijo, ki se je že začel v cerkvi. Tehtne misli, goreče prošnje in na koncu še orgelski koncert mladega organista so bili lep uvod v osrednji dogodek, sveto mašo. Somaševanje je vodil gost srečanja, brat Matej Nastran, med mašo pa je ubrano sodeloval mladinski zbor s »pojočim patrom« Janezom Ferležem. Po sveti maši smo se premaknili k sosedom, v občinsko dvorano. Sestra in brat ter obenem mož in žena Zlatka in Stanko Šorli ter brat Matej so bili gostje srečanja, pogovor je povezoval p.

Tarzicij. Spregovorili so o osrednji temi srečanja: Živa Frančiškova občestva. Vsako občestvo je sestavljeno iz ljudi, ki vanj prinesejo svoje dotedanje življenje. Zelo se nas je dotaknilo Zlatkino pričevanje, da je rasla v družini, kjer vere niso prakticirali, vendar je sama vedno čutila, da ji nekaj manjka, in se je odločila, da bo to poiskala, ko bo polnoletna. Tako je tudi storila, ne da bi njen bodoči mož Stanko kar koli slutil. In kdo bi si mislil, da je lahko preprosti sladoled v Assisiju tako »prepričljiv«, da spodbudi nekoga k misli, postati hočem menih. Bratsko veselje ob sladoledu je brata Mateja nagovorilo k razmišljanju, da bi tudi sam želel biti v taki veseli družbi. K razmišljanju o živem Frančiškovem občestvu so dali vsak svojo misel: brat Matej je izrazil veselje nad tem, da lahko živi v živem občestvu bratov kapucinov, v katerem je ravno pravo razmerje med napekostmi, ki jih prinašajo različni značaji ter navade, in dobrim počutjem. Tako lahko človek polno živi in duhovno raste. Zlatka in Stanko sta ob romanju z brati minoriti v Assisi začutila, da je to tisto, kar si želita. Dolga leta sta se vsak mesec vozila na srečanje KB v Piran, ki je skoraj 100 km oddaljen od njune Koritnice v Baški Grapi, zdaj pa sta priključena bratstvu na Kapeli. Živo bratstvo priča samo po sebi. Če si srečen, srečo kažeš. Skupnost je identiteta in poslanstvo hkrati. K življenju v

bratski povezanosti smo poklicani ne samo takrat, ko smo z brati FSR, ampak vedno, tudi navzven, v družbenem življenju, je ugotavljal brat Stanko. Bog nam kar naprej pošilja znamenja – npr. papeža Frančiška, ki je znamenje, da tudi danes potrebujemo Frančiška. S svojim imenom je odgovoril na sanje mnogih, ki so sanjali o tem, kakšna bi morala biti Cerkev. Občestvo je živo, če živi notranji odnos s Kristusom v zakramentalnem življenju, molitvi, bratstvu ... Spomnimo se, da je Jezus rekel: »Vi ste sol zemlje, vi ste luč sveta.« Kdo ve, kdaj bo Bog v nekom obudil Duha. Ni na nas, kdaj in kako se bo to zgodilo. Poslanstvo Frančiškovih bratstev je torej predvsem povezovanje, tudi bratov 1. reda in vseh treh redov, ki deležijo na Frančiškovi karizmi: minoritov, frančiškanov in kapucinov.

Po okrepčilu v gostišču smo se odpravili v Frančiškov park, predsedniki KB so prejeli prižgane bakle in tako postali nosilci luči za vse prisotne brate in sestre. Med potjo smo molili serafinski rožni venec z lepimi odpevi. V parku, ob Frančiškovem znamenju, so nosilci bakle zasadili v zemljo v obliki križa in izrekli prošnje za rast živih občestev. Vsi pa smo prejeli blagoslov brata Elija in okrepljeni z njim odšli nazaj v svoje življenje. Veseli smo nove izkušnje, da je sprememba dobrodošla, saj se nas je zbralo skoraj enkrat več kot lani. Edini smo bili v mnenju, da je glede na starost bratov in sester Videm pri Ptujju idealno mesto tabora, saj je vse, kar potrebujemo, na razdalji 300 metrov. Naš skupni sklep do naslednjega srečanja: vsak izmed nas se bo trudil, da bo preko mene živelo živo občestvo.

Zabeležila
s. Dorica Emeršič

Poslanstvo Frančiškovih bratstev je torej predvsem povezovanje, tudi bratov 1. reda in vseh treh redov, ki deležijo na Frančiškovi karizmi: minoritov, frančiškanov in kapucinov.

Alternativne ekonomije – rešitev trenutne družbe?

V času ekonomske krize se tako posamezniki kot podjetja, države in ne nazadnje tudi mednarodna skupnost sprašujejo, kakšna bi bila rešitev iz krize in kako bi lahko to rešitev dosegli. Eden od predlogov je politika alternativne ekonomije. Alternativne ekonomije na prvo mesto

postavljajo posameznika in njegove potrebe ter blaginjo vseh ljudi. Prizadevajo si za zagotavljanje varnejšega in boljšega okolja, hkrati pa so njihov cilj manjše, samozadostne lokalne ekonomije, ki so od globalnih kar se da neodvisne.

Poznamo tudi nekaj primerov dobrih praks podjetij, ki so posegla po alternativnih ekonomijah ter žanjejo uspehe tako na domačem trgu kot v svetovnem merilu. Eden takih primerov je podjetje Mondragon. Odločilno vlogo pri ustanovitvi združnega podjetja

je imel mlad katoliški duhovnik José Maria Arizmendiarieta (1915-1976), ki je v mestu Mondragon v Baskiji, Španija, od leta 1941 deloval na področju izobraževanja in širjenja katoliškega socialnega nauka. Najprej je ustanovil tehniško šolo, nato pa leta 1956 s petimi bližnjimi sodelavci še malo združno podjetje za izdelavo parafinskih grelcev in peči. Osnovna ideja ustanovitve podjetja je bila zmanjšanje brezposelnosti. To podjetje je zraslo v mednarodno podjetje, ki deluje na združni osnovi, tako da so solastniki vsi delavci.

Načela, po katerih podjetje deluje, so demokratična, temeljno načelo je en delavec, en glas. To pomeni, da glas delavca šteje toliko kot glas menedžerja. Po tem načelu vsi delavci izvolijo upravni odbor, *consejo rector*. Tako so vsi delavci udeleženi pri od-

ločanju. Vsaka zadruga ima dvojno strukturo, ki temelji na tehničnih in demokratičnih procesih. Tehnična struktura zagotavlja, da ima zadruga na voljo strokovno in drugo znanje, povezano s proizvodnjo, demokratična struktura pa zagotavlja, da se vedno udeležujejo načela transparentnosti in sodelovanja.

Poleg velikega poudarka na inovacijah je eden izmed ključnih elementov rasti tudi neprestano ponovno vlaganje dobička. 10 odstotkov dobička namreč namenijo za izobraževanje in združni sklad, 20 odstotkov pa za rezervni sklad zdruge. Tak sistem delitve je družbi omogočil inovacije in rast.

Da bi te cilje lažje doseglo, je podjetje Mondragon leta 1959 ustanovilo svoj bančni sistem *Caja*

Laboral Popular, ki ureja prihranke ljudi in zagotavlja vire za razvoj, prav tako pa ponuja finančno podporo in svetovanje pri ustanavljanju novih oddelkov. Podjetje Mondragon ima tudi lastni sistem socialne varnosti, *Lagun Aro*, ki je po mnenju strokovnjakov poleg lastnega bančnega sistema pomemben element uspeha. Pomembno vodilo podjetja je tudi zaposlovanje delavcev za nedoločen čas. Sprejeli so pravilo, po katerem ne smejo imeti več kot 20 odstotkov delavcev, zaposlenih za določen čas, pa še tečasne zaposlitve v večini primerov vodijo v trajne zaposlitve. Ob koncu leta 2010 je v družbi delalo 83.859 ljudi v 256 podjetjih na štirih področjih dejavnosti: finance, industrija, trgovina na drobno in znanje.

Podjetje Mondragon deluje v skladu s poslovnim modelom, ki temelji na ljudeh, njihovi samostojnosti in iniciativnosti. Podjetje se razvijajo po načelu delavske samouprave in solidarnosti, vendar ne da bi zanemarili poslovno odličnost. Solidarnost se izraža v lastnem zdravstvenem zavarovanju in pokojninskem skladu. Razvoj dosegajo s poudarkom na inovativnosti in obračanju zadržanega delavskega (lastniškega) dobička, ki ga delavci lahko dvignejo ob odhodu ali upokojitvi. Njihove glavne vrednote so kooperativnost, participacija, družbena odgovornost in inovativnost.

Podjetje Mondragon je vodilna poslovna družba v Baskiji ter sedma največja španska družba po prihodu od prodaje.

Prevod in priredba Zdenka Pišek

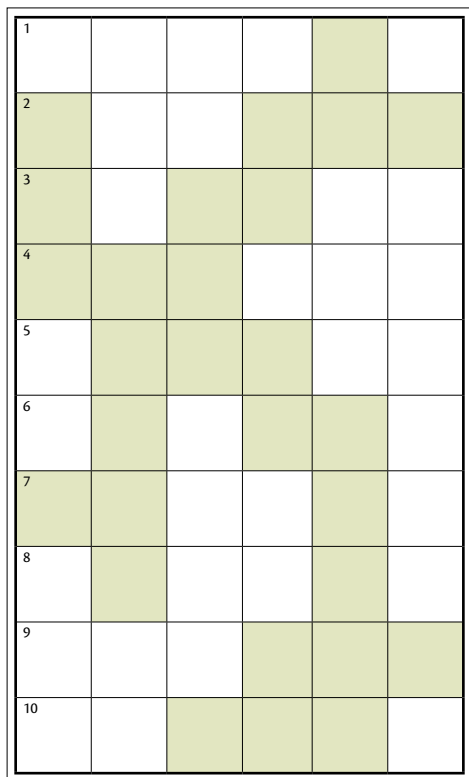

Nagradna izpolnjevanica

Deset besed s po šestimi črkami, ki jih zahtevajo opisi, vodoravno vpišite v lik. Po vrsti prebrane črke na označenih poljih vam bodo dale besede iz Janezovega evangelija, ki jih je Simon Peter izrekel Jezusu.

Sestavila: *Frančiška Pavlič*

1. stanje, ko je kdo sam, brez stikov ali povezave z drugimi, 2. človekova notranjost, doživljanje, 3. osvežujoča orientalska pijača iz razredčenega sadnega soka s sladkorjem in dišavami, sorbet, 4. del stola ali klopi, namenjen za sedenje, 5. obuvalo s trdnejšimi podplati, segajoče največ čez gleženj; tudi angleška dolžinska mera, 6. kdor se uči, 7. zaprt prostor za shranjevanje motornih vozil, 8. mesto, v katero je Gospod poslal preroka Jona; nekdanja prestolnica Asirije, 9. naselje na severnem delu Ljubljane, med Klečami in Ježico, 10. srnji samec.

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

Vsi svetniki prosite za nas!

Na uredništvo smo prejeli 20 pravih odgovorov. Hvala za trud!

1. nagrada: **s. Barbara Bratuša**, Velikovec;
2. nagrada: **Ivanka Kuralt**, Vogel;
3. nagrada: **Tončka Galjot**, Železniki.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Küzmičeva 6, 1000 Ljubljana), do 12. decembra 2013. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Milan Bizant, Med svetlobo in senco;
2. nagrada: Revija Magnificat;
3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Javier Garrido

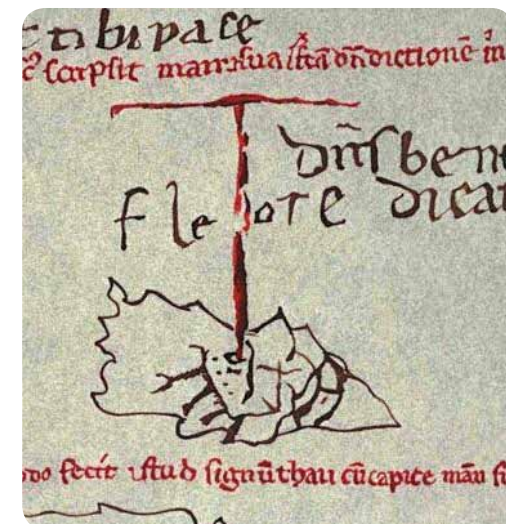
Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (9)

IX. Kako je sveti Frančišek brata Leona učil odgovarjati; kako pa ta nikdar ni mogel drugače govoriti, kakor prav nasprotno temu, kar je hotel sveti Frančišek.

Ob samem začetku reda je bil sveti Frančišek nekoč z bratom Leonom v nekem samostanu, kjer niso imeli knjig, da bi iz njih molili dnevnice. Ko je prišla ura, da bi molila zornice, reče sveti Frančišek bratu Leonu. »Predragi, knjige nimava, da bi odmolila zornice; da pa čas obrneva Bogu v čast, bom jaz govoril naprej, ti pa boš odgovarjal, kar ti bom rekel; in pazi, da ne spremeniš besed, ki ti jih bom narekoval! Takole bom rekel: 'O brat Frančišek, ti si toliko slabega in toliko grehov na svetu storil, da si vreden pekla,' in ti, brat Leon, boš odgovoril: 'Prav res je, da zaslužiš najgloblji pekel.'« In brat Leon je odgovoril z golobjo preprostostjo: »Rad, oče; začni v imenu božjem!«

Sveti Frančišek začne tedaj takole govoriti: »O brat Frančišek, ti si storil toliko slabega in toliko grehov na svetu, da si zaslužiš pekel.« In brat Leon odgovori: »Bog bo po tebi toliko dobrega storil, da pojdeš zato v nebesa.« Pa pravi sveti Frančišek: »Ne govori tako, brat Leon! Ko porečem: 'O brat Frančišek, ti si toliko slabega storil zoper Boga, da zaslužiš, da te Bog prekolne,' odgovori takole: 'Resnično zaslužiš, da si pahnjen med pogublence.'« In brat Leon je odgovoril: »Rad, oče.«

Tedaj si sveti Frančišek jokaje in vzdihovaje potrka na prsi in zakliče z močnim glasom: »O moj Gospod nebes in zemlje, toliko krivic in toliko grehov sem storil zoper tebe, da sem v vsem zaslužil, da me zavržeš.« In brat Leon odgovori: »O brat Frančišek, Bog te bo tako sprejel, da boš med blagoslovljenimi posebno blagoslovljen!« Sveti Frančišek se začudi, da mu brat Leon odgovarja prav nasprotno temu, kar mu zapoveduje, ga pokara in pravi: »Zakaj ne odgovarjaš tako, kakor te učim? Zapovedujem ti pod sveto pokorščino, da mi odgovarjaš, kar ti bom rekel. Jaz porečem: 'O brat Frančišek, malopridnež, mar misliš, da se te bo Bog usmilil, ko si toliko grešil proti Očetu usmiljenja in Bogu vse tolažbe, da nisi vreden najti usmiljenja?' In ti, brat Leon, ovčica božja, odgovoriš: 'Na noben način nisi vreden najti usmiljenja!'' Ko pa sveti Frančišek pravi: »O brat Frančišek, malopridnež,« in tako naprej, mu Leon odgovori: »Bog Oče, čigar usmiljenje je neskončno večje od tvojega greha, se te bo velikodušno usmilil in ti vrh tega dodal še veliko milosti.«

Ob tem odgovoru se sveti Frančišek malce razjezi in s potrpežljivo nevoljo reče bratu Leonu: »Kako se drzneš ravnati proti pokorščini in že tolikokrat odgovarjaš nasprotno temu, kar ti ukazujem?« Brat Leon pa z vso ponižnostjo in spoštljivostjo odgovori: »Bog mi je priča, oče moj, da sem vsakokrat sklenil v svojem srcu odgovoriti, kakor si mi ukazal, a Bog mi zapoveduje odgovoriti, kakor je njemu všeč in ne kakor meni.«

Nad tem se sveti Frančišek začudi in pravi bratu Leonu: »Prav lepo te prosim, odgovori mi tokrat, kakor sem ti rekel.« Odrne brat Leon: »Reci v imenu božjem, odgovoril ti bom kakor želiš.« In sveti Frančišek jokajoč pravi: »O brat Frančišek, ubožec, misliš, da se te bo Bog usmili?« Odgovori brat Leon: »Seveda, in veliko milost boš prejel od Boga in povišal te bo in poveljal na veke, zakaj kdor se ponižuje, bo povišan ... Jaz ne morem drugače govoriti, ker Bog govori iz mojih ust.«

In tako sta v tem ponižnem prerekanju čula z mnogimi solzami in v veliko duhovno tolažbo, dokler se ni zdanilo.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku.

Amen.

Odmev za danes

Priznam, da se čutim šibkega za to rožico, saj odseva isti čar kot toliko strani evangelija, v katerih se združujeta preprostost in jasnost. Vrhunska lirika krščanskega, ki se rodi iz milostnega srečanja človeške narave in neizmerne božje nežnosti.

Spominja me na srednjeveške turnirje med vitezi, na boj med resnico, ki se razgali pred Bogom in bratom, in božjim usmiljenjem, ki preobrazi sodbo v odrešenje. To je res posrečena razlaga pavlinskega izraza: »Kjer se je pomnožil greh, se je še veliko bolj pomnožila milost« (Rim 5,20).

Nova zaveza je to svobodo božjih sinov, ki obhajajo praznik odpuščanja od jutra do večera, te radostne zornice odrešenih grešnikov in čistih v srcu, ki vse vidijo iz perspektive božjega srca, celo greh, imenovala »parresia«.

Majhnim kot Mariji iz Nazareta in Leonu je dano spoznati šibko plat Boga. Njim je lastno sestopiti in razveseljevati svet z njegovih temeljev prek ranljivih ljudi.

V življenju svetnikov obstaja ključen trenutek: v najtemnejši noči jih vržene v pekel njihove radikalne grešne zavesti podpira duhovni brat ali voditelj, se pravi, vera Cerkve, ki jih potrjuje v božji milosti.

Dokler se ne razlastijo slehernega obsojanja, celo svojih lastnih grehov, ne morejo sprejeti poslanstva, da so podarjeni grešnemu svetu.

Se nadaljuje

*Posodobljeni prevod Alojzija Resa
pregledal br. Miran Špelič
Odmeve prevedel Robert Kralj*

Voščilo sester klaris ob prazniku Brezmadežne

Pozdravljena, Brezmadežna! Devica, bila brez greha Ti si že spočeta, že v prvem hipu čista vsa in sveta, bila si polna milosti, Kraljica.

Po Tebi je prišla na svet Resnica! Bila zato od greha si izvzeta: po Tvojem Sinu krivda je odvezeta, nam do nebes je dana spet pravica.

Prepevamo Ti s srcem srečnim: »Ave, Brezmadežna!« Ti dvigaj nas v višave, nas vodi, varuj na življenjski poti;

nam daj moči, poguma vsak dan sproti, da nas ne strejo stiske in težave, da pridemo nekoč do večne slave.

»Marija je vse besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu« (Lk 2,19).

Če hočemo o Bogu premišljevati tudi mi, posnemajmo Marijo, ženo molka.

Umikajmo se hrupu, iščimo tihoto, predvsem pa ustvarjajmo tihoto v sebi, v svoji notranjosti. Če bo v naših dušah mir, bomo mogli doživeti zares blagoslovljen božič.

sestre klarise

Novice iz Svete dežele

SEPTEMBER

Papežev poziv za Sirijo

Kriza sirskega prebivalstva ne kaže znakov pojemanja. Visoki komisar ZN za begunce António Guterres je izjavil: »Nismo videli odliva beguncev, ki bi potekal s tako grozljivo hitrostjo, vse od genocida v Ruandi pred skoraj 20 leti.«

Papež Frančišek je ob nedeljski molitvi Angel Gospodov 1. septembra 2013 izrazil zaskrbljenost zaradi poslabšanja razmer v Siriji. Vse je povabil k delu za mir. – »To je krik, ki z močjo naznanja: želimo miren svet, želimo biti možje in žene miru in v naši razbiti družbi ločenosti in konfliktov želimo, da zavlada mir! Nikoli več vojne! Nič več vojn! Mir je dragocen dar, ki ga je treba spodbujati in varovati.

Na tem svetu je toliko konfliktov, ki mi povzročajo veliko trpljenja in skrbi, ampak v teh dneh je moje srce globoko ranjeno, zlasti s tem, kar se dogaja v Siriji, in srce se mi krči zaradi tega, kako se razvija celotna situacija.«

K iskanju rešitve, ki bo privedla h koncu sovražnosti v Siriji je pozval tudi kustos Svete dežele p. Pierbattista Pizaballa.

Zgodovina stare jeruzalemske frančiškanske lekarnе

Ko govori o starodavni lekarni frančiškanskih bratov, oče Eugenio Alliata, vodja Arheološkega muzeja fakultete Studium Biblicum Franciscanum, pravi, da je bila znana kot ena najboljših lekarn v krščanskem svetu v času, ko v teh krajih sistem bolnišnic še ni bila razvit. Lekarno je uporabljal ves Jeruzalem: farmacevtske posode so povezane s t.i. »jeruzalemskim balzomom«, ki so ga izumili in zanj naredili formulo ob koncu 17. stoletja. Ni bilo rane ali opekline, ki je ta balzam v 14 dneh ne bi pozdravil.

Lekarna je delovala vse do leta 1913. V njej so skupno pripravili več kot 10.000 receptov. Poleg tega so zdravniki, ki so delali v lekarni, pogosto obiskovali bolnike, tako da je bila lekarna kraj dobrodelnosti.

Danes hranijo v Arheološkem muzeju zbirko farmacevtskih posod, ki datira iz konca 17. stoletja do začetka 18. stoletja. V prihodnosti bo zbirka postala del zgodovinskega oddelka novega muzeja Terra Sancta.

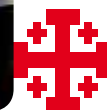
Getsemanski projekt obnove, razstavljen v Roveretu

Medtem ko v Jeruzalemu potekajo zaključna dela pri projektu obnove Cerkev narodov, ki se je začel pred več kot enim letom in sta ga usklajevala nevladna organizacija ATS pro Terra Sancta in Center za mozaike v Jerihi, so v Roveretu (Italija) odprli fotografsko razstavo z naslovom Getsemani, ohranjanje preteklosti in oblikovanje prihodnosti. Razstava pripoveduje celotno zgodbo tega pomembnega projekta, ki ga sofinancirajo italijansko ministrstvo

za zunanje zadeve, italijansko konzulat v Jeruzalemu, palestinsko ministrstvo za lokalno samoupravo in palestinski program za podporo občin (PMSP).

S pomočjo vrste zaslonov na razstavi so obiskovalci lahko pogledali v zgodovino te veličastne cerkve – ene izmed najbolj obiskanih v Jeruzalemu in Sveti deželi zaradi svoje evangeljske pomembnosti in umetniške lepote. Predvsem pa so se obiskovalci lahko sprehodili skozi različne faze obnove mozaikov, tal, fasade in strehe, v času obnavljanja pa se je tudi šest tamkajšnjih mladih ljudi udeležilo programa usposabljanja, v katerem so se v enem letu naučili dragocene umetnosti obnove mozaikov.

OKTOBER

Srečanje s prostovoljnimi združenji Svete dežele

Šesti Dan združenj Svete dežele, ki je bil v soboto, 19. oktobra 2013, na papeški univerzi Antonianum v Rimu, pomeni letno srečanje med Kustodijo Svete dežele in prostovoljnimi združenji, ki podpirajo tamkajšnje projekte. Sestanek je organizirala založba Edizioni Terra Sancta v sodelovanju z ATS pro Terra Sancta.

Tema dogodka je bila Vera pomeni vedeti, kaj je ljubezen: leto vere v Sveti deželi. Papež Benedikt XVI. je želel, da bi bilo leto 2013 leto vere, papež Frančišek pa je v tem istem letu podpisal svojo prvo okrožnico Lumen Fidei (Luč vere), ki govori o ponovnem odkrivanju moči, ki izhaja iz krščanske vere, in temelji na zaupanju v Božjo ljubezen in v njegovo naklonjenost človeku. Vendar pa ne smemo pozabiti, da je krščanska vera vzniknila v Sveti deželi, kjer je Gospod živel in kjer je poklical svoje prve prijatelje. Še dandanes je vera v Sveti deželi realnost, ki jo utelešajo resnični ljudje, ki se pogosto zelo razlikujejo med seboj, vendar pa so združeni v tem, da so se odzvali klicu Božje ljubezni. Ta dan je pomenil priložnost izvedeti več o njihovih izkušnjah.

Molitev za mir v Siriji po celem svetu

V soboto, 7. septembra 2013, zvečer se je po celem svetu slišal krik, ki je nosil zahtevo po miru, predvsem po miru v Siriji. Na Trgu svetega Petra v Rimu je papež Frančišek pred sto tisoč ljudmi v molitvi med drugim povedal:

»Ko človek misli samo nase in na svoje interese ter je središče vsega, ko dovoljuje, da mu gospodujejo maliki gospostev in moči, ko se postavlja na mesto Boga, so pokvarjeni vsi odnosi in je vse uničeno: takrat se odprejo vrata nasilja, brezbriznosti in konfliktov ... in točno v tem kaosu Bog sprašuje človekovo vest: »Kje je tvoj brat Abel?« In Kajn odgovarja: »Ne vem, sem mar jaz varuh svojega brata?« (1Mz 4,9). Tudi nam je zastavljeno to vprašanje in dobro bi bilo, če bi se tudi sami vprašali: »Sem mar jaz varuh svojega brata?« Da, si varuh svojega brata! Biti človek pomeni skrbeti drug za drugega! Toda ko je harmonija porušena, pride do spremembe: brat, ki bi naj zanj skrbeli in ga ljubili, postane nasprotnik, proti kateremu se je treba bojevati in ga ubiti. Do kakšnega nasilja pride v tistem trenutku, koliko konfliktov, koliko vojn je zaznamovalo našo zgodovino! ...«

Kot povsod drugod na Bližnjem vzhodu so tudi v Jeruzalemu molili za mir. V cerkvi v Getsemaniju so se zbrali tamkajšnji kristjani ter romarji vseh veroizpovedi, obredov, jezikov in narodnosti za trenutek skupne kontemplacije in molitve.

Pripravil: br. Boštjan Horvat

Peš romanje po poti sv. Frančiška

od 20. do 31. avgusta 2013

Trije gorenjski romarji, dva Valentina in Anton, stari povprečno 69 let, smo se odpravili po poteh sv. Frančiška (1182-1226), zavetnika Italije in prenovitelja katoliške Cerkve. Na njegov grob v rojstnem Assisiju v pokrajini Umbrija prihajajo verniki od vsepošod. Tudi Slovenci smo med njimi.

Za vse, ki jih privlači ta sveti mož in se mu želijo pokloniti, naj opišemo pot, kot smo jo doživljali zgoraj omenjeni romarji.

Od Ljubljane do začetka romarske poti je približno 450 km. Vlaku od Trsta do mesta Forlì (Emilia Romagna) nudi najcenejši in najhitrejši prevoz. Vendar

smo mi uporabili prevoz z vozilom. Od tam je še približno 20 km z avtobusom do kraja Dovádola, kjer se romanje začne.

Prijavo in nabavo kredenciala (Credenziale del pellegrino) smo opravili v zavetišču Božje služabnice Benedette Bianchi Porro, ki leži streljaj iz mesta. Stane 15 EUR.

Organizator nam je izročil opise s potrebnimi podatki o oznakah na poti, izviri vode, višinsko karto in možnostjo prenočevanja v zavetiščih (Rifugio). Preko interneta smo pridobili njihove naslove in telefonske številke. Prenočišča smo rezervirali vedno za dva dni vnaprej. To je nujno, čeprav niso vedno polno zasedena. So lepo urejena, dovolj udobna in vsa s toplo vodo.

Romarska pot je dolga približno 300 km in je razdeljena na 12 etap. Prečka številne grape, planote in vzpetine samotnih in redko poseljenih Apeninov

in je primerna za skupinsko romanje dobro pripravljenih pohodnikov. Tla so iz nepropustnega laporja in ob dežju pota postanejo prave drsalnice. Upoštevali smo načrt poti in takoj po ureditvi formalnosti smo nakupili nekaj hrane in šli neučakano odkrivat neznano deželo.

Etapa:
Dovádola – zavetišče Capannina
23 km

Privajanje na drugačen dnevni ritem nam je pospešil obilen dež, ki nas je spremljal vso pot. Vajeni vsega nenavadnega smo vedeli, da za dežjem pride sonce. Cilj in prenočevanje z večerjo ter zajtrkom je bilo v zelo prijaznem zavetišču Capannina za 20 EUR.

Etapa:
Zavetišče Capannina – Premilcuore
22 km

Pot nas je vodila po severnih obronkih Apeninov. Največja višinska razlika je bila 500 m. Malicali smo v zgodovinskem mestu Portico, kjer naj bi se zadrževal tudi veliki pesnik Dante Alighieri (1265-1321). Celo lokalni novinar je hotel vedeti, od kod smo in kakšni nagibi nas vodijo po teh samotnih poteh. Prenočišče v zavetišču Ridolla z večerjo in zajtrkom za 20 EUR.

etapa: Premilcuore – Corniolo, 15 km. Hodili smo po suhi planoti na višini 1100 m. Strm spust se je končal v kraju Carniolo, ki premore majhno zavetišče za 7 EUR. Zajtrk smo pripravili sami, z večerjo pa nas je razvajal lokalni oštir, popularni Gigino. Izkušnje so ga naučile, da mora utrujenim popotnikom dvigniti moralo z gostobesednimi zgodbami. Iz njegove peči pa so romale na krožnike pice vseh mogočih okusov.

Etapa:
Corniolo – Camáldoli
26 km

Pot nas je pognala navzgor do deželne meje s Toskano na Passo della Calla na višini 1300 m in nato še naprej do najvišjega vrha naše poti. To je Poggio Scali na višini 1520 m. Prijetna hoja po zaščitenem bukovem gozdu nas je ohladila, da smo bili pripravljene za pot navzdol do zgodovinskega mesta Camáldoli. Prenočevali smo v gozdarski stavbi, kjer nas je oskrbnik gostil z večerjo pod mogočno smreko. Tu smo se zadnjič srečali z edinimi romarji doslej: tri Brazilke, Američan in Nemka. Podjetni Mirko je moral Brazilkam podrobno opisovati način priprave hrane in kje je to znanje pridobil. Vendar se ni dal zmešati. Na vsako vprašanje so dobile odgovor. Pripravil je tudi močan zajtrk, plačali smo mu 17 EUR.

Etapa:
Camáldoli – Rimbocchi
22 km

Pot se je začela s strmim vzponom na 1200 m. Zaključili smo jo s spustom v kraj Rimbocchi, ki leži na višini 500 m. Tu smo našli zavetišče, večerjo, zajtrk. Sprejeli so samo prostovoljni prispevek. Med skupno večerjo smo se zapletli v

zanimiv pogovor s tremi prostovoljci, ki v sezoni vodijo to zavetišče. Imenuje se Ospitale Valle Santa. Med njimi je bil tudi mož, ki je v 146 dneh prehodil pot od Islandije do Rima. Ker smo ga debelo gledali, nam je pokazal dokumente in podrobno opisal svoj pohodniški podvig. Sedaj ljudi poučuje o zdravem načinu življenja.

Etapa:
Rimbocchi – Caprese Michelangelo
26 km

Ta etapa je za romarje ena najbolj pomembnih na poti. Pelje v svetnikovo bivališče in svetišče La Verna. To je kraj njegovega trpljenja, premišljevanja in molitve v krogu sobratov. Leži 1150 m visoko na strmi skali. To področje med rekama Arno in Tiberu je znano kot mrzlo in neprijazno. Tu je dobil prve stigme, ker je želel trpeti kot Kristus na Kalvariji. Pot smo zaključili v mestu Caprese Michelangelo, kjer je bil rojen veliki arhitekt, kipar in slikar Sikstinske kapele v Vatikanu Michelangelo Buonarroti (1475-1564). Spali smo v opuščeni

šoli za 12 EUR. S testeninami so nam postregli v bližnji gostilni. Tu se je nam pridružila Nemka Heike. Na romanje je odšla sama, a jo je postalo strah samote in bližine divjih prašičev. Za nami je polovica romanja. Nobenih žuljev, utrujenost je zmerna in zjutraj izgine iz telesa. Radovednost pa brezmejna, ker dežela postaja prijetnejša za oko in tudi njena kulturna preteklost nam vzbuja občudovanje.

Etapa:
Caprese Michelangelo – Sansepolcro
27 km

Čez hribe smo prispeli v dolino reke Tiberu. Visok jez varuje nižje ležeče kraje pred poplavami. Dolga in vroča pot nas je vodila po ravnini mimo polj tobaka do mesta Sansepolcro. Spali smo v tišini in duhovnem okolju nekdanjega samostana Santa Maria dei Servi. Plačali smo 12 EUR. Večerjali smo v živahnem srednjeveškem mestnem središču. Prevzela nas je latinska sproščenost, a so bili glasovi ulice kar preglasni za naša ušesa, navajena hribovske samote.

Etapa:
Sansepolcro - Città di Castello
32 km

Hodili smo po stari vojaški poti, ki se dvigne do višine 900 m in so jo uporabljali v srednjem veku za prehod z jadranske obale v notranjost, tudi cesar Friderik Barbarossa leta 1192, ko se je bojeval z rimskim škofom. Ko smo se spuščali v plodno nižino, je sonce dvignilo temperaturo do 32 °C. Današnji cilj je bilo lepo srednjeveško škofijsko mesto Città di Castello. Za nekaj časa nas je premamil čar poletnega toplega večera. Za prenočišče in zajtrkom smo v hotelu Umbria plačali 20 EUR.

(se nadaljuje)
Anton Bogataj

Ekumensko romanje Rusija – Moskva in Sankt Peterburg

Konec avgusta je Društvo prijateljev Svete dežele organiziralo ekumensko romanje v Rusijo pod duhovnim vodstvom velikega poznavalca pravoslavja prof. dr. Antona Štruklja in našega p. Petra. Skupina 29 romarjev, od nadobudnih šolarjev do modrih seniorjev, je z njuno pomočjo (in pomočjo ruskih vodnic) spoznavala veličastvo pravoslavne duhovnosti in njihove cerkvene zapuščine, katoliške manjšine v Moskvi in Sankt Peterburgu ter seveda bogato zgodovino ruskega cesarstva, katerega konec je močno zaznamoval politični režim preteklega stoletja.

Z Brnika smo prileteli na moskovsko letališče Šeremetjevo. Na poti do na-

stanitve v hotelu Cosmos smo si med vožnjo z letališča že lahko ogledali del Moskve, ki je s svojimi 14,5 milijoni prebivalci pravo velemesto. V 12. stoletju je Jurij Dolgoroki na tem ozemlju ob reki naredil leseno trdnjavo in tako je sv. Jurij tudi zavetnik mesta. Pred Slovani v 9. stoletju so bili na tem ozemlju Ugrofinci. Reki Volgi so rekli Moskva, tj. mokro mesto. V 13. stoletju so na to ozemlje vdrla Tatari/Mongoli in ostali 250 let. Moskovčani so ubranili mesto, jih odgnali in osvobajali druge kneževine. Veliki knez se je poročil z Zofijo, potomko bizantinskih vladarjev. Od takrat obstaja dokument, v katerem je Moskva razglašena za tretji Rim.

Po razpadu carske dinastije Rjurikovičev in velikih intrigah v nemirni Rusiji je parlament ruskih plemičev in pravoslavne cerkve leta 1613 krono ponudil 16-letnemu Mihailu Romanovu z namenom, da bi ga čim bolj obvladali. Nasledil ga je sin Aleksej I. Do leta 1917 je vladalo

skupaj 18 vladarjev, kar je 400 let ruske carske dinastije Romanov. Najbolj slavni so Peter I. Veliki, Katarina II. Velika, Aleksander II. Ko je slabo stanje v Rusiji privedlo do oktobrske revolucije in so oblast prevzeli boljševiki, so vse člane družine zadnjega carja Nikolaja II. dne 17. 7. 1918 v Jekaterinburgu umorili, da se ne bi vrnil na prestol, čeprav je car pred tem že odstopil. Še pred počitkom smo si nekateri privoščili vožnjo z znamenitim metrojem.

Drugi dan romanja smo opravili avtobusni ogled mesta, kjer smo videli, da staro mestno jedro tvorijo hiše, ki imajo le dve nadstropji, saj višje zgradbe niso bile dovoljene, da ne bi Moskva zasenčila Peterburga. Videli smo številne cerkve, džamije, moskovski cirkus, cerkev Pokrova Presvete Bogorodice (v spomin na 9 zmag Ivana Groznega ima cerkev 9 kapelic), Puškinov spomenik postavljen iz sredstev meščanov, Dumo (ruski parlament), Bolšoj teater ter Kremelj z Rdečim trgom in cerkvijo sv. Vasilija Velikega, številne parke in spomenike. Vstopili smo v novo cerkev Kristusa Odrešenika, ki stoji blizu

Darovi za Sveto deželo

od 14. 8. 2013 do 17. 10. 2013

- 19.100 € s. Ivanka in dobrotniki
- 100 € Ornik Marija (2x 100 €), Jakša Ana
- 80 € Pergar Marija
- 50 € Beravs Nika, Globevnik Vlasta, Gutnik Angelca
- 25 € Herman Kocjančič
- 15 € Kramar Srečko
- 14 € Čibej Rihard
- 10 € Bizjak Franc, Zucchiati Nika

Bog povrni!

Uredila Majda

Kremlja na obrežju reke Moskve in je največja pravoslavna cerkev na svetu. Prvotno cerkev so zgradili l. 1860 na pobudo Aleksandra I. po umiku Napoleona iz Moskve, in sicer v čast Kristusu Odrešeniku in v spomin padlim v vojni. Poslikali so jo najboljši ruski slikarji, posvečena pa je bila leta 1883. Na ukaz Stalinovega ministra so jo 5.

12. 1931 porušili z namenom, da na njenem mestu zgradijo Sovjetsko palačo, najvišjo stavbo na svetu, vendar je gradnjo prekinila 2. svetovna vojna. Po koncu vojne so na tem mestu zgradili plavalni bazen. Februarja 1990 je ruska pravoslavna Cerkev dobila dovoljenje vlade za obnovo te katedrale. Gradnja kopije je potekala med letoma 1994 in

2000. Cerkev sedaj spet služi bogočastju, v njej tudi volijo ruskega patriarha.

Obiskali smo tudi Novodjevični samostan, kjer je bivala starejša sestra Petra Velikega, Sofia. Vzhodna oblika krščanstva je v Moskvo prišla iz Carigrada. Kristjani so bili že leta 1025 povezani z Vatikanom. Do leta 1917 so bili 3 do 4 odstotki katoličanov, zdaj jih je manj kot en odstotek. Od tega je nekaj Rusov, poleg Nemcev, Poljakov in predstavnikov drugih narodov. Tako na pomoč prihajajo duhovniki od drugod. Od leta 1991 se znova odpirajo cerkve. Obredi potekajo v ruščini. Katoličani v Rusiji imajo 4 škofije: Kazahstan, Sibirija, Moskva in Saratov ob Črnem morju. Semenišče je v Sankt Peterburgu. V večjih mestih obstajajo župnije. Moskva ima 3 župnije, morda bodo odprli četrto. V Peterburgu je 17 župnij, 10 redovnih kapel. Za stolno cerkev Marijinega brezmadežnega spočetja v Moskvi, kjer smo obhajali sveto daritev na praznik mučeništva Janeza Krstnika, so zadolženi minoriti.

Kot zanimivost nas je vodnica popejljal na pokopališče v bližini Novodje-

vičnega samostana, kjer so pokopane osebnosti, kot so ruski umetniki, baletniki, kirurgi, vojaški generali do Hruševa in bivšega predsednika Jelcina. Zanimiv je bil tudi panoramski pogled z razgledne točke na 80 m »visokem« hribu, kjer smo občudovali velemesto elipsaste oblike z vidnim središčem Kremljem, mesto pa se v eni smeri razteza 30km, v drugo stran pa meri 50km.

Ob spoznavanju mesta smo si zvečer pod vodstvom p. Petra ogledali tudi moskovski metro, ki ima kar 300 km prog. Znamenite so predvsem postaje znotraj centralnega kroga, ki kot prstan povezuje preostalih osem prog. Že sam vhod v ogromen kompleks podzemnih prog je veličasten, s svečanimi lestenci, slikovitimi mozaiki, poslikavami, kipi in drugo umetnostno raznolikostjo. Vsaka postaja je drugačna in prikazuje značilnosti življenja v Rusiji prejšnjega stoletja, tako različna vojaška, politična ali preprosto delavsko-kmečka opravila v različnih umetnostnih tehnikah (kipi, mozaiki, vitrajji itd.).

Mateja Maček in Urška Roglič

Po Pavlovih poteh v letu vere

Kaj more biti lepšega, kaj boljšega, ko je po vročem poletju v deželi pod Alpami hladno zavelo po jeseni?

Mi, romarji v Grčijo, smo si podaljšali poletje kar za dober teden (od 6.–14. 9.), ki pa se nam je ob avtobusnem drvenju po slikovitem božjem stvarstvu ter vrsti dogodkov in izjemnih doživetij najmanj potrojil, saj se doma v osmih dneh nikakor ne more zgoditi kaj tako izjemnega.

Čas našega romanja je bil vsebinsko nabit in celostno izpolnjen. Po sv. maši naše duhovniške trojice (p. Petra, g. Bogomirja in g. Štefana) v kapeli sv. Antona Padovanskega na Viču smo se božjepotniki, 22 članov Društva prijateljev Svete dežele, ob 6h zjutraj v Božjem imenu podali na pot, da bi »na licu mesta« spoznavali vso globino in razsežnosti naukov apostola Pavla. S svojimi pismi (vseh je 14), namenil jih je prvenstveno antično razgledanim poganskim Grkom, posredno pa tudi nam in vsej Cerkvi, ki se je ob njegovih štirih misijonskih potovanjih (v Filipe, Solun, Berojo, Atene in Korint) pravzaprav šele porajala. Prava »univerza za tretje življenjsko obdobje« (teološko-kulturološka smer), ki sta nam jo vsestransko zagotovila naša duhovna voditelja, komisar za Sveto deželo p. Peter Lavrih z večšo organizacijo dolge romarske poti in s pronicljivo osredinjenostjo na vse sveto in bistveno ter prof. Bogomir Trošt, duhovnik in klasični filolog, odličen poznavalec, razlagalec antične zgodovine in verskega sporočila Pavlovih pisem.

Teh, po božji previdnosti izbranih in skrivnostnih krajev z avtobusom ni mogoče drugače doseči kot po avto-

cesti preko hrvaške Slavonije, srbskega Srema ter Šumadije, preko Makedonije vse do Djevdjelije. Greoč pa smo se spomnili vsega spomina vrednega, posebej zabavnih spominov na vojaščino iz časov sožitja v nekdanji Jugoslaviji. Tako je bilo poskrbljeno tudi za vedro razpoloženje ...

Imeli pa smo na dolgi poti še dva spomina vredna cilja: obisk Niša v Srbiji, da bi tako dostojno počastili »Milanski edikt«, in cesarja Konstantina Velikega, ki je skupaj z Licinijem pred 1700 leti napravil konec 300-letnemu preganjanju kristjanov v mogočnem rimskem imperiju, posebej pa njegovo mater, sv. Heleno, najditeljico Kristusovega križa. Oba sta bila iz nekdanjega grško-rimskega »Nausia«. Vse o znamenitem ediktu nam je že med vožnjo razložil g. Bogomir; še več, predstavil nam ga je celo v slovenskem prevodu. Spoznavali smo

njegovo vsebino, občudovali dovršeno pravniško izražanje, njegov pomirjevalni ton o soobstajanju verstev, njegove misli o verskem življenju v ogromnem rimskem cesarstvu. O njegovi materi, sv. Heleni, pa smo poslušali žegnanjsko pridigo koprškega škofa dr. Jurija Bizjaka (ob njenem godu v župniji sv. Helene na Premu pri Ilirski Bistrici), saj smo na naši poti uporabljali tudi sodobne medijske pripomočke. Vse tako aktualno, zares treznega premisleka vredno v našem versko zmedenem času. Mimo Skopja pa tudi nismo mogli, ne da bi se spomnili naše sodobnice, junakinje krščanske vere, dobrotnice siromakov in sirot v prestolnici Indije, blažene Matere Terezije, po rodu Albanke.

Tako smo romarji najprej spoznavali Niš v Srbiji in Skopje v Makedoniji. Ko pa smo pri Djevdjeliji dosegli grška tla in se nato ob strugi Vardarja spuščali proti Egejskemu morju, smo v naslednjih dneh obiskali in premeditali dobršni del severnogrškega obrežja od vzhoda do zahoda. Od Filipov do Soluna, po prostrani dolini z belimi bombažnimi polji, vinogradi in oljčnimi gaji, do Berije, nato smo se povzpeli čez kraško-vulkansko pogorje do Meteore, nadaljevali pot v Delfe, »romarsko središče« antične Grčije, obiskali »klimatsko zdravilišče« Epidaurus z znamenitim

akustičnim amfiteatrom. Tu je zdravil znameniti Eskulap s svojo zdravniško »ekipo«, o čemer priča muzej s torzi bogov in herojev. Od tu izvira tudi znameniti medicinsko-filozofski rek: »Mens sana in corpore sano« (Zdrav duh v zdravem telesu).

Vsa ta grško-poganska mestna jedra v ruševinah prav do našega časa »vpijejo«, kako je bil grški človek odvisen od »zle usode«; pričajo, da so Grki razmišljali o življenju in smrti, iskali smisel življenja, ki pa je bilo nepreklicno »v rokah bogov«. Ti pa so jim s svojimi človeškimi odlikami in slabostmi nepreklicno določali usodo, domovali pa so na najvišji gori Grčije, na Olimpu (50 m je višji od našega Triglava), ki smo ga na naši poti v obrisih zaznavali. Tudi znamenite Mikene v Ahaji, zibelko prastare grščine, najdišče skrivnostne starogrške pisave (Linear A, Linear B) smo

občudovali. Mestne ruševine na strmem pobočju, vse iz časov pred Kristusom, kamor vodijo znamenita »Levja vrata« s preklado v enem kosu nad podboji vrat, ki ji človeška moč ne more biti kos. Kdo in kako jo je izklesal, pretovoril in namestil? Velikani Kiklopi? S kakšno tehniko? Koliko skrivnosti! In muzej, napolnjen s keramičnimi umetninami, nakitom v zlatu, poldragih kamnih! Vse to priča o sposobnostih, pogumu, moči in bogastvu nekdanjih Mikencev. Stopili smo tudi v Agamemnonovo grobnico. Njena notranjost se stožčasto vzpenja v višino, kot da hoče doseči neskončnost ...

Po spoznavanju tega zamrlega antičnega sveta v vseh njegovih pojmovnih in tvarnih razsežnostih, kjer »kamen ni ostal na kamnu, ne da bi se zrušil« (potesi in vojne pr. Kr. in po Kr.), smo skušali doumeti, kako je na tej poganski kulturni podlagi začelo kliti in rasti krščanstvo kot rešitev »ujetega človeka«, kot novo upanje, ki je spregovorilo o Božjem usmilje-

nju. Po vseh teh spoznanjih in izkušnjah smo obiskali Atene s Partenonom, se podali v Korint in Patras, kjer se je naš romarski lok sklenil. Za pot domov nas je čakala le še »morja široka cesta«, po kateri nas je mogočna grško-italijanska moderna ladja družbe Minoan Lines po valovih in globinah Egejskega morja in Jadrana ponesla do Trsta.

To je samo zunanji okvir našega romanja, ki so ga vsak dan polnile nove duhovne vsebine. Predramile so v nas vse naše čute, duha in srce tako, da nismo zaznavali ne napora ne utrujenosti, neopazno pa se je med nami, kot navržena vrednota, tkala tudi prisrčna bratrska povezanost. Tako že ob vsakodnevni jutranji molitvi, ob popoldanskem rožnem vencu in skavtskih molitvah, ki smo jih prvič slišali ...

Kaj so nam sporočale, kako so se nas dotaknile vse te znamenite postaje? Vsaj delček vsega bi radi oteli pozabe, podelili z bralci Franciška.

V Niš smo preko redko naseljene, kraške Šumadije prispeli prvi dan proti večeru. Nastanili smo se v hotelu na pobočju mesta. Čudovit pogled na razprostranjenost Niša, 400 tisoč prebivalcev, kjer se staro staplja z novim in se življenje dogaja na ulici. Zvečer je vsa kotlina blestela od luči, kot posuta z migljajočimi kresnicami. Pravoslavni svet! Drugo jutro smo šli iskat katoliško cerkev, kjer naj bi 21. septembra zahodna Cerkev proslavljala Milanski edikt. Naš iznajdljivi šofer Sami jo je odkril, skrito med novimi zgradbami v ozki ulici, še vso obdano z zidarskimi odri. Zdelo se je brezupno. Vendar je pri vratih sosednje stavbe stal moški nedoločljivih let. Nasmeljal se je, ko je p. Peter izstopil. Tamkajšnji župnik je bil, čakal nas je. Franciškan iz Bosne, Hrvat. Led je bil prebit. Povabil nas je v župnijsko dvorano, zasilno kapelo Povišanja Svetega Križa, kjer je naša duhovniška trojica darovala sv. mašo. Potem so se v bratski sproščenosti pojavljala vprašanja. Koliko je v Nišu katoličanov, kako shajajo s pravoslavni in muslimani? Kje bo slavje? Ali bo skupno? Pater nam je odgovarjal sproščeno, s pogumom in svobodo, kot čudežni božji otrok, čeprav ga njegovo vsakdanje življenje stiska kot Odiseja med Scilo in Karibdo. Vsako bolj ali manj napeto zgodbo je zaključil vedro in nasmeljano: »E, pa mi idemo dalje, Bog je s nama!« Slavje milanskega edikta seveda bo, na štadionu, ne skupno. Posebej 21. septembra za katoličane in 6. oktobra posebej za pravoslavne. Tako bodo praznovali dvakrat! Katoliška cerkev v Nišu pa bo po obnovi prelepa, s freskami p. Marka Rupnika ... Vse nas je osvojil s svojim neuklonljivim optimizmom.

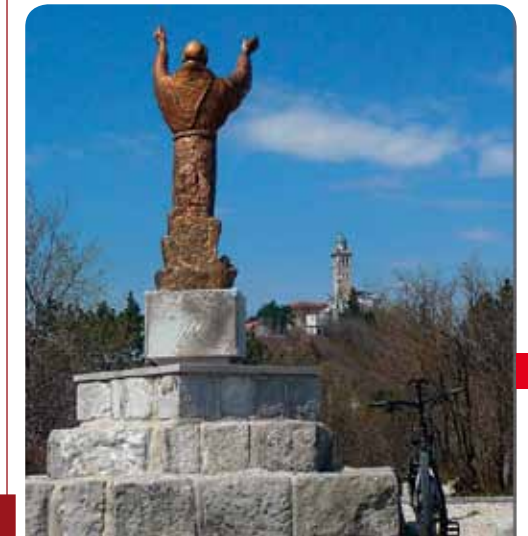
Martina Orožen
Mir in dobro

S kolesom po poteh sv. Frančiška

Uvod

Gospod, naredi me za orodje svojega miru, da bom tja, kjer je sovraštvo, prinašal ljubezen, kjer vlada krivica, duha odpuščanja, kjer vlada nesloga, slogo, kjer vladajo zmote, resnico, kjer je dvom, zaupanje, kjer je obup, upanje, kjer je tema, svetlobo, kjer je žalost, veselje. Trdna vera in zaupanje v Boga sta sv. Frančišku omogočila ureničitev njegovih priprošenj. Prizadeval si je spremeniti svet. Hodil je okrog in govoril o miru in spreobrnjenju. Da bi dosegel mir, ni uporabljal političnih govorov ali vojne sile, pač pa je s svojim osebnim vzgledom in zaupanjem v Boga spreminjal ljudi.

Kolesarska družčina Društva prijateljev svete dežele se je sredi septembra pod vodstvom p. Petra s kolesi podala po poteh sv. Frančiška. Po hribih in dolinah Toskane, Umbrije in Lacija je spoznavala kraje, kjer je na prelomu 13. stol. svetnik s svojim zgledom spreminjal svet. Pater Peter nam je na poti in pri vsakdanji maši

v svetiščih, ki so nastala na mestih, kjer je deloval sv. Frančišek, približal svetnikovo sporočilo, ki je aktualno tudi v današnjem času. Bogastvo in napuh je svetnik ob neizmernem zaupanju v Boga zamenjal za preproščino in uboštvost ter življenje po sporočilu evangelija. Njegovo vprašanje »Gospod, kaj hočeš, da storim,« je tudi danes zelo aktualno. Povezalo je tudi nas kolesarje, da smo bolj ali manj z lahkoto premagovali številne klance in kilometre na poti. Svoje domače udobje smo zamenjali za trd kolesarski sedež in skromna prenočišča ter ob tem utrjevali pristno prijateljstvo med člani skupine. Pater Peter je skrbel za duhovno plat potovanja, Jože in Janez za to, da nismo bili lačni, Sergio in Marjan sva nas vodila po načrtanih poteh, Rudi se je kot novinec v skupini izvrstno izkazal za volanom spremljajočega vozila, Milan z najdaljšim stažem v društvu nam je pripravil izdatne malice, dekleta Marija, Alenka, Vilenka, Zdenka, Marinka, Mihaela, Špela in Damjana pa so poskrbele za ostale potrebe v potujoči kuhinji. V Sieni so se nam pridružili še Nevio, Marko, Maka in Primož, ki so potovali s svojim avtodomom. Zadnje dni pa se nam je pridružila še Tadeja, ki že dalj časa sodeluje pri urejanju logistike na potovanjih.

Umbrija, dežela oljk

Na začetku kolesarskega dela potovanja smo si ogledali očarljivo srednjeveško mesto *Siena*, znano po 700-letni tradiciji konjskih dirk na trgu Piazza del Campo. Ustanovitelj mesta je bil Sienius, sin Rema, ustanovitelja Rima. Na več mestih lahko vidimo kip volkulje, ki doji slovita brata Rema in Romula. Triladijsko stolnico, eno največjih gotskih stavb v Italiji, smo žal videli samo od zunaj.

V nadaljevanju poti smo se naužili lepote pokrajine, ki je podobna naši Dolenjski, le da so griči in hribovi višji in večji ter dobro obdelani. Skozi Asciano in Sinalungo smo proti večeru prvega dne prispeli v etruščansko mesto *Cortona*, prislono na strm breg. Prevozili smo okroglih 100 km, zato je zmanjkalo energije za ogled mesta. Zvečer je p. Peter daroval sv. mašo na prostem na idiličnem kraju s pogledom na ravnino pod nami, Janez in Jože pa sta nam pripravila okusno večerjo.

Drugi dan na kolesu smo vozili skozi prastare oljčne nasade. »Cela Slovenija nima toliko oljčnikov, kot jih vidimo tu,« je bil navdušen Sergio, ki se tudi sam ukvarja s pridelavo oljčnega olja. Na obali Trasimenskega jezera, ki je

s 128 km² največje na Apeninskem polotoku, smo se ustavili za ogled in kratek počitek. V jezero ne priteka niti iz njega ne izteka nobena pomembna reka. Vodostaj je odvisen od padavin. V tem pogledu je podobno Kaspijskemu jezeru ali Mrtvem morju.

Assisi, Frančiškovo mesto

Mestu Perugia smo se poskušali izogniti, vendar nam ni uspelo. Potrebovali smo kar nekaj časa, da smo našli izhod iz labirinta enosmernih ulic, nato pa smo nadaljevali pot do mesta Assisi, ki je bil glavni cilj našega potovanja. Ustavili smo se na ravnini pod mestom pri cerkvi *Santa Maria degli Angeli* (Marija angelska) ali Porciunkuli. Ime izhaja iz latinske besede »portiuncula« - delček. Gre namreč za cerkvico, ki je bila last benediktincev, od katerih jo je izprosil Frančišek. Ko je nekega dne molil v napol propadli cerkvici, je zaslišal glas: »Frančišek pojdi in popravi mojo cerkev«. On je sporočilo razumel dobesedno in začel zbirati material za popravilo cerkve. Šele kasneje je doumel, da je popravila potrebna cerkev kot ustanova. Cerkvica je postala prvi sedež Frančiškovega reda, v njej je leta 1226 tudi umrl. Na tem mestu danes stoji mogočna katedrala, v kateri je v prezbiteriju skrita prvotna cerkvica.

Sredo smo v celoti posvetili ogledu Assisija. Mesto na vzpetini nad okoliško ravnico ima bogato zgodovino. Prvi naseljenci na tem kraju so bili Umbri okoli leta 1000 pr. Kr., nasledili so jih Etruščani, okoli 300 pr. Kr. pa so ga zavzeli Rimljani. V srednjem veku je bilo mesto pogosto v sporih s sosednjo Perugia, leta 1997 je bilo močno poškodovano v potresu. Najprej smo obiskali *baziliko svetega Frančiška*.

Mogočna cerkev v treh nadstropjih dominira nad asiško pokrajino. Zgrajena je na hribu, kjer je grob sv. Frančiška. Brat Elija, ki je vodil dela pri gradnji cerkve, je zgradil mogočno cerkev, ki je arhitekturno podobna cerkvi sv. groba v Jeruzalemu. V eni stavbi so združene tri cerkve: *spodnja cerkev sv. Frančiška* ima obliko križa TAV je zamišljena kot grobnica, ki je poslikana s stenskim slikarjem, ki prikazujejo Kristusovo trpljenje; V *kripti* pod spodnjo cerkvijo je grob sv. Frančiška, v nišah poleg njegovega sarkofaga so pokopani njegovi prvi bratje Rufin, Leon, Angel in Masej. *Zgornja cerkev sv. Marije* je grajena v obliki latinskega križa z eno ladjo. Stene glavne ladje so poslikane s podobami srednjeveškega slikarja Giotto in sodijo v sam vrh svetovne slikarske dediščine.

Cerkev sv. Klare je posvečena Frančiškovi učenki in ustanoviteljici reda sester klaris. V cerkveni kripti počivajo njeni zemeljski ostanke. V tej cerkvi je papež

Gregor IX. leta 1228 Frančiška razglasil za svetnika. V asiški *katedrali sv. Rufina* je bil Frančišek krščen, v njej ga je Klara slišala pridigati in od tod je sledila Kristusove-mu klicu. *Cerkev sv. Damjana* leži zunaj mestnega obzidja. Leta 1225, potem ko je Frančišek na gori La Verni prejel Kristusove rane, je nekaj časa prebival v kolibi na dvorišču samostana in takrat je nastala njegova Hvalnica stvarstva.

P. Peter: »Klancev nisem naredil jaz, pač pa On«

V četrtek je bilo pri zajtrku čutiti v zraku nekakšno napetost, morda malce strahu. Pred seboj smo imeli namreč 7 km vzpona do *samostana Carceri*. Klance smo uspešno premagali, pri tem se je pa najbolj izkazal Jože, ki je v najstrmejših delih pomagal malce slabše pripravljeni sotrpinki in si tako zadnji dan zaslužil diplomu za fair play. Na pritožbo, da je preveč klancev, je p. Peter dejal: »Nisem jih naredil jaz, pač pa On.«

Samostan je ma pobočju gore Subasio. V Frančiškovem času so bile na tem mestu skalne jame, ki so mu nudile zavetje za

molitev in premišljevanje. Tukaj je svojim bratom napisal vodilo za bivanje v samoti. Po sv. maši v samostanski cerkvi smo kolesarji nadaljevali pot proti vrhu 1240 m visoke gore. Veselje in ponos, da smo v Frančiškovem duhu premagali sami sebe, je skupino še bolj trdno povežalo med seboj. Pri spustu v dolino smo ponovno občudovali neizmerne nasade oljk, ki pokrivajo pobočja na obeh straneh. Na poti smo si ogledali še en »cukerček« Umbrije, srednjeveško mestece Spello.

Tudi ponoči najdemo cilj, če nam v srcih gori lučka

Iz *Foligna*, kjer smo prenočili v prijetnem hostlu v nekdanji graščini, smo nadaljevali pot proti našemu končnemu cilju, Rietski dolini. Našo pozornost je najprej pritegnilo mesto *Spolet* z izredno arhitekturo in bogato zgodovino. V Frančiškovem življenju je *Spolet* kraj prvega preobrata na poti njegovega spreobrnjenja. *Spoletska katedrala Marije Vnebovzete* je izreden arhitekturni in umetniški spomenik. Zgrajena je bila v 12. stol., v 17. stol. pa predelana.

Zanimiv je tudi akvadukt »Ponte delle Torri« iz 12. stol. in še druge cerkve. Ta dan je bil kolesarsko zelo zahteven, saj smo prevozili 108 km in premagali 1500 m klancev. Eden težjih je bil vzpon do frančiškanskega samostana *Greccio*, ki je ugnuzden v skalovje. Tu je Frančišek po vrnitvi iz Svete dežele v skromni votlini na božični večer prvič postavil jaslice.

Po maši v samostanski kapeli smo se spustili nazaj v dolino in po nekaj kilometrih že skoraj v popolni temi ponovno zagrizli v hrib do *samostana Fonte Colombo*. Kot je dejal p. Peter, lahko ta kraj imenujemo frančiškanski Sinaj, saj je v tem odmaknjem kraju po 40 dnevem postu in zbrani molitvi Frančišek napisal Vodilo – pravila frančiškanskega reda. Kolesarji smo dobili prenočišča v samostanskih celicah, v katerih smo se odlično naspali po napornem dnevu.

Poggio Bustone: zaključek poti visoko na hribu

V soboto, zadnji dan romanja, program ni bil tako natrpan kot prejšnje dni. Po spustu iz *Fonte Colom* smo kmalu prispeli v mesto *Rieti*, ki je popek – središče Italije, glavno mesto istoimenske province v pokrajini Lacij. Krog in krog je obdano z visokimi hribi. Ker je bilo mesto pomembna postojanka na rimski cesti *Via Salaria*, ki je služila za transport soli iz Jadranskega morja, je bilo močno utrjeno. Mogočna katedrala, ki je nastala v 12. stol. na temeljih stare bazilike, ima romanske vhodne portale, notranje okrasje pa je baročno.

Samostan La Foresta je le nekaj kilometrov oddaljen iz *Rietija*. Od parkirišča vodijo do samostana postaje križevga pota. V bližini je votlina, v kateri je živel sv. Frančišek. Tu se je ustavil leta 1225

na povabilo župnika zaradi okrevanja in zdravljenja oči. Ljudje, ki so sledili svetniku, so župniku uničili vinograd, Frančišek pa je s priprošnjo Bogu dosegel, da je vinograd kljub temu dobro obrodil.

Naš zadnji cilj je bila vas *Poggio Bustone*, od koder je enkratni pogled na Rietsko dolino. Samostan in cerkva sv. Jakoba sta zgrajena nekoliko nad vasjo, v njej smo imeli zadnjo sv. mašo, v samostanu pa zadnje prenočišče. Frančišek je na tem kraju našel izdolbeno jamo, kjer je molil in meditiral. Tu mu je bilo razodeto popolno odpuščanje njegovih grehov.

Zaključek

En teden prijetnega druženja, duhovnih doživetij in kolesarskih poti je kar prehitro minil. Frančiškovo geslo »Mir in dobro« je prevevalo celo skupino, skromna prenočišča in obroki iz potujoče kuhinje so bila z njim v sozvočju. Razvade potrošniške družbe so ostale za nami, v ospredje pa je stopilo medsebojno razumevanje, delo za skupno dobro in pomoč bližnjemu. Frančiškovi kraji, v katerih se še danes čuti njegovo sporočilo o ubožtvu in preproščini, so se nas dotaknili bolj kot veliki samostani in bleščeče cerkve. Za srečo človek ne potrebuje bogastva in visokega položaja, pač pa zaupanje v Boga in ljubezen do bližnjega.

Marjan Bajt

Sponzorji za kolesarjenje v Assisi

Adria Mobil, Novo mesto

Kolinska, Ljubljana

Arvaj mesarija, Kranj

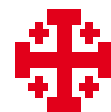
Mercator, Ljubljana

Alenka DEŽELAK

D-tours

Oti in Slavko PETEK

Kolesarski klub Krka, Novo mesto

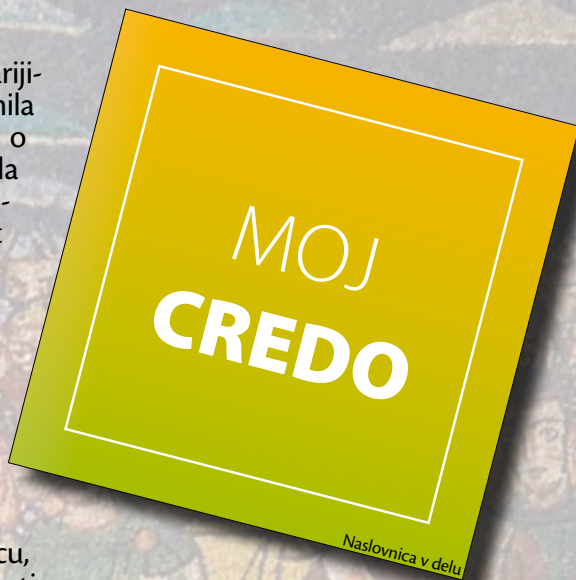

Andreja Peček (ur.) MOJ CREDO

Ob letu vere so verniki župnije Marijinega oznanjenja v župnijska oznanila redno pisali kratka razmišljanja o svojem verovanju. Tako je nastala zbirka meditacij in svojskih veroizpovedi, ki kažejo na raznolikost in bogastvo, obenem pa tudi na edinstvo naše vere. Svoje izkušnje so želeli ponuditi še širše, zunaj župnijskih meja, in tako je pod urednikovanjem Andreje Peček in s fotografskim prispevkom Petra Skoberneta nastala ljubka zbirka, pravi molitvenik. Naj ne bo le spomin na leto vere, ki gre h koncu, ampak spodbuda k njeni trajni rasti. Knjiga bo izšla 5. decembra 2013.

format 20 x 20 cm
obseg 120 strani
cena 8 € + dar za karitas

NAPOVEDUJEMO

Tomaž Čelanski
ŽIVLJENJE SVETEGA FRANČIŠKA

Christian Gostečnik OFM
SO RES VSEGA KRIVI STARŠI

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://ofm.rkc.si/zbf/>